

Facultade de Historia

Presentación

A Facultade de Historia, sita no Campus Universitario de Ourense, oferta dúas titulacións adaptadas ao Espazo Europeo de Educación Superior (EEES): Grao e Posgrao. Ademais manténse vixente a titulación de Licenciatura en Historia, tamén en liña cos criterios de referencia do EEES.

Neste ano académico 2012-2013 impártense os catro cursos do **Grao en Xeografía e Historia**; asemade, o quinto curso da **Licenciatura en Historia**.

No Posgrao se desenvolve o curso de Mestrado en **Historia, Territorio e Recursos Patrimoniais** que posibilita, no mesmo Centro, a realización da Tese de Doutoramento.

Neste documento:

- Localización
- Normativa e Lexislación
- Servizos e Infraestructuras do Centro
- Outra Información do Centro
- Calendario Académico
- Inforación de Interese

Información básica

A **planificación do ensino** proporciona ao alumno unha serie de **competencias** que integran o nivel de coñecementos (saber), o de capacitación en habilidades e destrezas (saber facer) e o de formación en actitudes e valores (saber ser e estar).

Na liña doutras titulacións recoñecidas nas universidades europeas, ao englobar contidos das disciplinas de Xeografía, Historia e Historia da Arte, a oferta da nosa Facultade pode dotar ao alumno dunha serie ampla de competencias específicas.

Igualmente destaca o **carácter humanístico** das nosas disciplinas cunha longa e consolidada tradición académica e universitaria, e a súa capacidade para dar conta dalgunhas das realidades culturais do noso tempo. Oferta, en conxunto, unha formación básica en contidos interdisciplinares relativos ao coñecemento da estrutura diacrónica do pasado, das coordenadas espazo-temporais, interrelacións xeográficas e culturais.

Unha formación en contidos instrumentais e unha formación con ámbitos temáticos e territoriais específicos, e unha formación en coñecementos prácticos-académicos, a través das prácticas. O coñecemento do noso pasado cultural permite achegar as ferramentas analíticas e conceptuais necesarias para acceder dun modo reflexivo e crítico ás producións culturais do pasado, ademais de proporcionar os valores humanos, e

principios éticos necesarios sobre os que asenta a sociedade actual.

Co obxectivo de dar resposta á demanda social de diferentes profesionais, e aos futuros graduados posibilitase unha continuación académica coherente coa posta en marcha do **Master oficial en Historia, Territorio e Recursos patrimoniais** cun perfil investigador, seguindo os criterios e formulacións establecidas no Real Decreto 1993/2007 polo que se establece a ordenación dos ensinos universitarios oficiais. A proposta substitúe ao Programa de Doutoramento **Sociedade, Cultura e Poder na Historia** (bienio 2008-2010) que na avaliación da Axencia Nacional Evaluadora da Calidade Académica (ANECA) recibiu a Mención de Calidade.

O carácter multidisciplinar e polivalente dos estudos (Historia, Arte e Xeografía) capacita para un **amplo abano de saídas profesionais** ás súas egresados tan competitivos como os especializados nunha soa das disciplinas humanísticas, tendo en conta da cada vez maior flexibilidade do actual mercado laboral entre titulacións e postos de traballo. Os servizos educativos, os servizos da administración, os medios de comunicación, os centros de educación superior e secundaria, e un longo espectro de institucións e empresas, proporcionan un marco para o desempeño de actividades relacionadas co perfil formativo do grao, preparando para unha gran variedade de actividades.

Ademais, a riqueza histórica, artística, arqueolóxica e natural proporciona unha estreita relación entre os estudos universitarios e o mercado laboral, abrindo unha nova vía de profesionalización ante a crecente consideración do legado cultural herdado como recurso dotado de valor económico ou produtivo. A demanda e saídas profesionais no terreo da conservación, protección, xestión e difusión do patrimonio e o resto de actividades relacionadas co turismo cultural abren un amplo horizonte á saída profesional dos nosos futuros graduados. As oportunidades ofrecidas pola constante expansión das actividades económicas relacionadas co patrimonio, a necesidade normativa de realización de escavacións arqueolóxicas, a aplicación de normativas de ordenación do territorio e o turismo de calidade xeran unha constante demanda de utilidade das nosas disciplinas.

Os datos da taxa de eficiencia do noso centro son favorables, achegándose ao 100%. O que sen dúbida indican as taxas é a mellora continua, mostrando o gran interese do alumnado na consecución do título. Os procedementos existentes no Sistema de Garantía Interno de Calidade (SGIC) do centro valorarán o progreso e os resultados obtidos.

Guía de Acolida de Novos Alumnos 2012-2013

Organización e Funcionamento do Centro

Organos de Goberno

- ☐ Decanato
- ☐ Xunta de Facultade
- ☐ Comisión Permanente da Facultade
- ☐ Comisión de Garantía de Calidade
- ☐ Departamentode Historia, Arte e Xeografía

Equipo de Goberno

☐ Decana:
Profa . Dra. Dna . Beatriz Comendador Rey
Tfno.: 988 38 71 69
beacomendador@uvigo.es

☐ Vicedecana:
Profa . Dra. Dna . Susana Reboreda Morillo
Tfno : 988 38 72 69
morillo@uvigo.es

☐ Secretaria:
Dna . María del Carmen Fernández Contreras
Tfno.: 988 38 72 50
sfho@uvigo.es

Normativa e Lexislación

Normativas da Universidade de Vigo

☐ Estatutos da Universidade de Vigo

(Dereitos e deberes dos estudantes☐)

☐ Regulamento de Estudantes

(Dereitos e deberes dos estudantes☐)

☐ Normativa de Permanencia na Universidade de Vigo

(nº de materias das que te podes matricular, nº de convocatorias de exame, avaliación curricular☐)

Normativas da Facultade de Historia

Regulamento de Réxime Interno

Traballo Fin de Grao

Prácticas Externas

Servizos e Infraestructuras do Centro

CAMPUS "VELLO"

A actividade se articula en 3 edificios:

- Edificio Facultades (máis coñecido como Edificio de Ferro)
- Pavillón Olga Gallego (2)
- Pavillón Concepción Ramón Amat (1)

O EDIFICIO FACULTADES

Acceso

- Conserxería
- Aulas

1º andar

- Secretaría da Facultade
- Aula de Informática
- Delegación de Alumnos

2º andar

- Laboratorios docentes: Arqueoloxía, Historia da Arte, Xeografía, Historia Medieval
- Aulas

4º andar

- Vicerreitorado do Campus de Ourense
- Decanato
- Salón de Graos

DISTRIBUCIÓN DE AULAS DE HISTORIA - EDIFICIO DE FERRO- CURSO 2012-2013

CURSO AULA HORARIO

1º Grao 2.1 mañá e tarde

2º Grao 2.2 mañá e tarde

3º Grao 0.7 mañá e tarde

4º Grao 0.7 mañá e tarde

5º Licenciatura 0.5 mañá e tarde

Optativas 2º Ciclo 0.5 mañá e tarde

PAVILLÓN OLGA GALLEG0 (2)

- Despachos dos/as profesores/as
- Laboratorio de Prehistoria, Historia Antigua, Historia Moderna, Historia Contemporánea e Historia de América

PAVILLÓN CONCEPCION RAMÓN AMAT (1)

- Secretaría do Departamento de Historia, Arte e Xeografía: 1º andar
- Aula de Terceiro Ciclo
- Sala de exposicións ALTERARTE

AULAS ASIGNATURAS LIBRE ELECCION - CURSO 2012-2013

Hª Cine Español 0.9 mañá

DISTRIBUCIÓN DE LABORATORIOS DE HISTORIA - CURSO 2012-2013

DENOMINACIÓN LOCALIZACIÓN EDIFICIO

Laboratorio de Informática PRIMEIRO ANDAR FERRO

Laboratorio de Xeografía SEGUNDO ANDAR FERRO

Laboratorio de Arqueoloxía SEGUNDO ANDAR FERRO

Laboratorio de Historia Medieval SEGUNDO ANDAR FERRO

Laboratorio de Prehistoria e Historia Antiga SOTO PAVILLÓN 2

Laboratorio de Hist. Moderna e Contemporánea SOTO PAVILLÓN 2

Calendario Académico

Calendario Académico.

Outra información do centro

Plan de Autoprotección Universidade de Vigo.

Actuación en caso de Emerxencia Edificio de Ferro

Plan 1

Plan 2

DELEGACION DE ALUMNOS

□ É o órgano de representación estudiantil institucional que se ten artellado na Facultade de Historia.

□ Son membros natos da Delegación os representantes de alumnos/as na Xunta de Centro e os delegados de clase. Todos os alumnos/as poden acudir á se da Delegación para obter información e facer uso dos seus recursos.

□ Entre os fins da Delegación de alumnos está:

□ Actuar como órgano de diálogo coas autoridades académicas no establecemento dunha información adecuada sobre a vida universitaria.

□ Xestionar os seus recursos.

□ Promover e coordinar actividades de extensión universitaria.

□ Elixir os seus representantes perante calquera autoridade, institución ou organización, naqueles casos para os que non exista regulamento de elección.

Edificio de Facultades. 1º andar E-mail: dafho@uvigo.es

Tfno.: 988387305

Información de Interese

ESTUDAR EN OURENSE

□ Estudarna Universidade de Vigo

□ Guía turística de Ourense

□ Residencia de Estudantes As Burgas

□ Aloxamento en Ourense

□ Hoteis e Hostais

□ Pisos compartidos. Contactar coa ORI.

□ Información para o alumnado da Universidade de Vigo:

□ Alumnado da Universidade de Vigo

CONTACTOS INTERESE UNIVERSIDADE DE VIGO

Páxina web:

<http://www.uvigo.es/>

Central: 986 81 20 00

Información Xeral: 986 81 36 00

Información ao alumnado: 986 81 36 30

Rexistro xeral da universidade: 986 81 39 02

Rexistro do Campus de Vigo: 986 81 36 10

Rexistro do Campus de Orense: 988 38 71 03

Xerencia: 986 81 35 60. xerencia@uvigo.es

Consello Social: 986 81 26 63 secoso@uvigo.es

Tribunal de Garantías: 986 81 38 30. tgarant@uvigo.es

Gabinete de prensa: 986 81 36 04. gprensa@uvigo.es

SIOPE.: 986 81 36 30 /37 55. siope@uvigo.es

Oficina Osix de Vigo: 986 81 40 60. ofix@uvigo.es

Oficina Osix de Orense: 988 38 71 71. ofixuo@uvigo.es

AREA DE SERVIZOS Á COMUNIDADE

Servizo de información, orientación e promoción (SIOPE):

986 80 19 49 / 55. siope-po@uvigo.es

Actividades culturais: 986 81 36 03/ 26. vicext@uvigo.es

Actividades deportivas: 986 81 21 82 / 986 81 22 04; deportes@uvigo.es

Servizo de alumnado: 986 81 36 0 /09 xsadal@uvigo.es

LERD de Vigo: 986 81 37 71 / 72

LERD de Orense: 988 38 71 02

Bolsas: 986 81 19 99 / 813 612. bolsas@uvigo.es

Títulos e plans de estudo: 986 81 36 35 / 3632

Asesoría Xurídica: 986 81 35 76

Oficina de I D: 986 81 22 36. otri@uvigo.es

Oficina ORI: 986 81 21 78 / 986 81 35 50 ; ori@uvigo.es

CACTI: 986 81 21 18

Oficina do Medio Ambiente (OMA): 986 81 38 83; oma3@uvigo.es

Oficina Ofoe: 902 366 994 Correo electrónico: ofoe@uvigo.es

Oficina Ofie: 986 81 40 86 Correo electrónico: ofie@uvigo.es

BIBLIOTECA DO CAMPUS DE OURENSE

Presente fisicamente nos tres campus, a Biblioteca Universitaria conta en cada un deles cunha biblioteca central e varias salas repartidas polas escolas e facultades que compoñen a Universidade.

A Biblioteca Central do Campus de Ourense, fundada no ano 2000, conta cun fondo de uns 100.000 libros e unhas 750 publicacións periódicas divididas en diferentes temas como son a xeografía, historia, arte, dereito e química.

Servizos que ofrece:

- ☐ Préstamo interbibliotecario a nivel nacional e internacional.
- ☐ Préstamo para alumnos, PDI e PAS.
- ☐ Información bibliográfica, búsquedas e referencias bibliográficas.
- ☐ Catálogo automatizado e colectivo de publicacións periódicas (a nivel nacional).

Contacto:

Conserxería (988 387 320) - conbco@uvigo.es; Préstamo (988 387 192) - presour@uvigo.es

Dirección (988 387 191) - dirbco@uvigo.es; Administración (988 387 158) - admibco@uvigo.es

Subdirección hemeroteca (988 387 230) - subdhbco@uvigo.es; Subdirección adquisicións (988 387 285) - subdrbco@uvigo.es

Hemeroteca (988 387 322) - hembco@uvigo.es

Campus As Lagoas - 32004 - Ourense

Horario de atención ao público: De luns a venres de 8:30h a 21:00h

Acceso ao Catálogo da Biblioteca

CONTA DE CORREO ELECTRÓNICO DA UNIVERSIDADE DE VIGO

- ☐ Basta con estar matriculado na Universidade e dispor do cartón universitario.
- ☐ No momento de formalizar a matrícula créase unha conta de correo cun nome de usuario e coa extensión alumnos.uvigo.es
- ☐ Con ese nome de usuario e esa clave tamén poderás acceder á rede WIFI. Todas as instalacións da Universidade de Vigo teñen acceso a internet por rede WIFI
- ☐ <http://www.uvigo.es>

CARNET UNIVERSITARIO

O Carné Universitario é unha tarxeta intelixente realizada en colaboración co Santander, que acredita o estudantado, profesorado e personal de administración e servizos como membros da comunidade universitaria.

Ademais de todas as funcións asociadas ás tarxetas intelixentes, o carné poderá dispoñer de servizos financeiros 4B Maestro, se se solicitan voluntariamente

- ☐ Para qué podes utilizalo?
- ☐ Acreditación universitaria
- ☐ Acceso a recintos e ordenadores das aulas de informática e persoais*
- ☐ Préstamo de libros en bibliotecas
- ☐ Consultas en Puntos de Información e, opcionalmente, en caixeiros 4B*
- ☐ Tarxeta deportiva
- ☐ Moedeiro electrónico
- ☐ Descontos en comercios
- ☐ Tarxeta 4B Maestro (opcional)
- ☐ Firma Electrónica

☐ Solicítalo en calquera momento nas Oficinas Universitarias Santander do campus, levando unha fotografía recente. Recibiralo no teu domicilio particular. Para que inclúa o servizo 4B Maestro só necesitas ser titular dunha conta bancaria no

Santander. Esta conta non ten nin gastos de administración nin de mantemento.

□O Carné Universitario non hai que renovalo cada ano. Para activar a función financeira diríxete á Oficina Universitaria.

SEGURO ESCOLAR

□Os alumnos da Universidade de Vigo, sexa cal for a súa nacionalidade ou estudos que cursen, quedan cubertos por un seguro escolar. Do mesmo xeito que se regula para os niveis educativos previos, a Lei establece a cobertura obrigatoria.

□Ademais, a Universidade de Vigo subscribiu un seguro adicional, seguro cum laude, para todos os seus alumnos, incluídos aqueles que non quedan cubertos polo seguro obrigatorio. Ambos os seguros páganse no momento de formalizar a matrícula, polo que non teñen custo adicional algún.

□Con carácter complementario aos dous anteriores, a Universidade de Vigo dispón dun seguro voluntario, seguro cum laude plus, con maiores coberturas que aqueles e a un custo moi reducido (ao redor de 10 euros por curso).

OUTROS SERVIZOS

- Actividades Culturais
- Deportes
- Voluntariado
- Area de Emprego
- Fundación Universidade de Vigo
- Gabinete psicopedagóxico
- Tribunal de Garantías

Grao en Xeografía e Historia

Materias			
Curso 4			
Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
002G250V01701	Diplomática e arquivística	1c	6
002G250V01702	Historia de América contemporánea	1c	6
002G250V01902	Historia antiga do noroeste da Península Ibérica	1c	6
002G250V01903	Historia da arte de Galicia	1c	6
002G250V01905	Historia medieval de Galicia	1c	6
002G250V01906	Xeografía de Galicia	1c	6
002G250V01907	Historia contemporánea de Galicia	2c	6
002G250V01909	Historia moderna de Galicia	2c	6
002G250V01911	Prehistoria do noroeste da Península Ibérica	2c	6
002G250V01981	Prácticas externas	2c	6
002G250V01991	Traballo de Fin de Grao	2c	12

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Diplomática e arquivística				
Materia	Diplomática e arquivística			
Código	002G250V01701			
Titulación	Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Vaquero Diaz, Maria Beatriz			
Profesorado	Pérez Rodríguez, Francisco Javier Vaquero Diaz, Maria Beatriz			
Correo-e	mdiaz@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	A diplomática estuda os procesos de elaboración e transmisión dos documentos de arquivo, os elementos que conforman a súa estrutura interna, a clasificación e evolución dos tipos documentais latinos ao longo da historia e as normas da edición documental. A arquivística permite ao alumnado coñecer os arquivos en tanto que espazos custodia e xestión documental, as normas, procesos e instrumentos básicos da clasificación, organización, descrición, búsqueda e recuperación dos fondos documentais.			

Competencias de titulación

Código	
A15	Coñecemento de linguas antigas
A17	Capacidade de ler textos historiográficos e documentos orixinais na propia lingua así como de transcribir, resumir e catalogar información de forma pertinente.
A18	Coñecemento e habilidade para usar os instrumentos de recompilación de información tales como catálogos bibliográficos, inventarios de arquivo e referencias electrónicas.
A23	Capacidade de identificar e utilizar apropiadamente fontes de información para a investigación histórica.
B2	Aplicación dos coñecementos
B3	Capacidade de organización e planificación
B5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento
B8	Compromiso ético e responsabilidade social
B14	Motivación pola calidade

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Ler, analizar e catalogar documentación latina en xeral e da Península Ibérica en particular	A15 A17	B2
Coñecer e utilizar adecuadamente os instrumentos de descrición, búsqueda e recuperación de información documental	A18 A23	B3 B5
Salvagardar os dereitos sobre protección de datos persoais nos labores de catalogación e difusión da documentación de arquivo		B8 B14

Contidos

Tema	
1. Diplomática	1.1. Diplomática: historia, definición e principios fundamentais da diplomática 1.2. Xénese documental 1.3. Estructura, clasificación e tipoloxía documental ao longo da historia 1.4. Tradición documental: orixinais e copias, rexistros 1.5. Edición documental: coleccións diplomáticas, normas e claves de edición
2. Arquivística	2.1. Definición e principios fundamentais da arquivística 2.2. Arquivos: historia, definición, funcións e tipoloxía 2.3. Xestión documental: definición, atributos e idades dos documentos de arquivo, descrición documental, lexislación e acceso 2.4. Conservación e difusión (reprografía, dixitalización e informatización)

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Sesión maxistral	12	5	17
Obradoiros	10	15	25
Eventos docentes e/ou divulgativos	2	0	2
Traballos tutelados	2	5	7
Saídas de estudo/prácticas de campo	15	25	40
Traballos e proxectos	3	15	18
Probas de resposta curta	2	20	22
Probas de autoavaliación	3	15	18
Outras	0	0	0

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Sesións de aula encamiñadas a tomar contacto co alumnado, presentar a materia e coñecer as súas competencias, motivacións e intereses.
Sesión maxistral	Exposicións introdutorias nas que se familiarizará ao alumnado co coñecemento dos sistemas de xestión de arquivos, a tipoloxía documental e os instrumentos e normas de búsqueda, descrición e conservación documental.
Obradoiros	Prácticas de aula nas que se adquirirán as habilidades instrumentais necesarias para a catalogación de fontes documentais de arquivo.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Asistencia a conferencias e debates sobre Historia, Historia da Arte e Xeografía nas que se analizará a utilización das fontes documentais para a elaboración de traballos nos ámbitos do Grao de Xeografía e Historia.
Traballos tutelados	Actividades en grupo nas que se tutelará a elaboración e exposición dun traballo no que se realizará a búsqueda, descrición e valoración de fontes documentais de arquivo referido a unha temática ou institución previamente seleccionados.
Saídas de estudo/prácticas de campo	Prácticas externas en arquivo nas que se realizará a selección de documentación medieval, moderna e contemporánea co fin de elaborar o traballo de curso.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Saídas de estudo/prácticas de campo	A atención personalizada realizarase a través das titorías en grupo e de TICs, a partir das ferramentas propias da plataforma TEM@ (http://fatic.uvigo.es). Consistirá na revisión por parte do profesorado dos exercicios e cuestionarios realizados ao longo do curso, na orientación e resolución de problemas que xurdan nas prácticas de arquivo e no seguimento do traballo que deberá realizar o alumnado
Obradoiros	A atención personalizada realizarase a través das titorías en grupo e de TICs, a partir das ferramentas propias da plataforma TEM@ (http://fatic.uvigo.es). Consistirá na revisión por parte do profesorado dos exercicios e cuestionarios realizados ao longo do curso, na orientación e resolución de problemas que xurdan nas prácticas de arquivo e no seguimento do traballo que deberá realizar o alumnado
Probas	Descrición
Traballos e proxectos	

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	A sesión maxistral avaliarase mediante a realización dunha proba de resposta curta ou tipo test na que o alumnado dará conta dos seus coñecementos sobre os contidos teóricos da materia.	40
Obradoiros	Idem traballos tutelados.	0
Eventos docentes e/ou divulgativos	Idem sesión maxistral.	0
Traballos tutelados	Os traballos tutelados, as prácticas de arquivo e os obradoiros avaliaranse mediante a elaboración e exposición dun traballo no que se realizará a búsqueda, descrición e valoración das fontes documentais de arquivo referidas a unha temática ou institución previamente seleccionados.	50
Saídas de estudo/prácticas de campo	Idem traballos tutelados.	0
Outras	En todas as actividades e probas que conforman a programación valorarase a asistencia e participación do alumnado.	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Todos os estudantes matriculados na materia teñen dereito a realizar os exames finais (Artigo 12 do Regulamento de Estudantes da Universidade de Vigo). Aqueles estudantes que non poidan acollerse á modalidade presencial serán avaliados dos contidos do programa da materia mediante unha proba escrita, que suporá o 40% da nota final, e un traballo obrigatorio, que representará un 60% desta.

Os estudantes que realicen os exames finais deberán entregar, o día do exame oficial, un traballo no que se realizará a búsqueda, descrición e valoración das fontes documentais de arquivo referidas a unha temática ou institución previamente seleccionados.

Bibliografía. Fontes de información

Diplomática

- Cortés Alonso, V. (1986): La escritura y lo escrito : paleografía, diplomática de España y América en los siglos XVI y XVII, Madrid, Instituto de Cooperación Iberoamericana. 930.2 COR esc
- Costa, A. J. (1997): Álbum de paleografía e diplomática portuguesas, Coimbra, Facultade de Letras da Universidade de Coimbra, Instituto de Paleografía e Diplomática. FFT 003 COS alb
- Coelho, Mª H. da Cruz (2001): Estudos de diplomática portuguesa, Lisboa, Colibri. OUR 930.2 /78
- García Rodríguez, A. (2001): Diplomática del documento administrativo actual: tradición e innovación, Carmona, S&C. OUR 930.2 /38
- Lasala, F. e Rabikauskas P. (2003): Il Documento medievale e moderno: panorama storico della diplomatica generale e pontificia, Roma, Editrice Pontificia Università Gregoriana: Istituto Portoghese di Sant'Antonio. OUR 930.2 /79
- López Gómez, P. e Gallego Domínguez, O. (2007): El documento de archivo. Un estudio. A Coruña, Universidade da Coruña. 930.25 LOP doc
- Rico Vereja, M. e Sánchez Puga, X. (coords.) (2004): Manual básico de documentación administrativa, Xunta de Galicia, PDF en liña], http://www.avogacia.org/w3/IMG/pdf/Manual_doc_administrativos.pdf (24/06/2012)
- Manual de Sigilografía (1996): Madrid, Subdirección General de los Archivos Estatales. OUR 930.2 /59
- Real Díaz, J. J. (1991): Estudio diplomático del documento indiano, Madrid, Dirección General de Archivos Estatales. OUR 930.2 /51
- Riesco Terrero, Á. (2003): Vocabulario científico-técnico de paleografía, diplomática y ciencias afines, Madrid, Barrero & Azedo. OUR 930.2 /95
- Riesco Terrero, Á. (ed.) (1999): Introducción a la paleografía y la diplomática general, Madrid, Síntesis. OUR 930.2 /55
- Romero Tallafigo, M. (2002): Historia del documento en la edad contemporánea: la comunicación y la representación del poder central de la nación, Carmona, S & C. 930.25 ROM his
- Ruiz García, E. (1988): Manual de codicología, Madrid, Fundación Germán Sánchez Ruipérez. Depósito: OUR 33877
- Tamayo, A. (1996): Archivística, diplomática y sigilografía. Madrid, Cátedra. OUR 930.2 /1
- Paleografía y diplomática de la UNED (1978): Madrid, UNED. OUR 930.2
- Pino Rebolledo, F. (1991): Tipología de los documentos municipales : (siglos XII-XVII), Valladolid, Secretariado de Publicaciones de la Universidad de Valladolid - Asociación para la Defensa y Conservación de los Archivos. 930.25 PIN tip
- Archivística
- Archivística: estudios básicos (1983): Sevilla, Diputación Provincial de Sevilla. 930.25 ARC
- Asociación de Archiveros Eclesiásticos (1985): Guía de Archivos II: las Bibliotecas de la Iglesia en España, CSIC.
- Barbadillo Alonso, J. (2007): Apuntes sobre ISAD(G) y la descripción archivística normalizada, Las Palmas de Gran Canaria, Anroart. 930.25 BAR apu
- Martí Bonet, J. M^a (ed.) (2001): Guía de los Archivos de la Iglesia en España, Barcelona, Archivo Diocesano de Barcelona, [PDF en liña] <http://www.mcu.es/archivos/docs/ArchivosIglesia.pdf> [Consulta 24/06/2012]

- Bonal Zazo, J. L. (2001): La descripción archivística normalizada : origen, fundamentos, principios y técnicas. Gijón, Trea. OUR 02 /113
- Capell i Garriga, E. (2009): Manual d'arxivística i gestió documental, Lleida, Associació d'Arxivers de Catalunya. 930.25 MAN dar
- Conferencia de Archiveros de Universidades Españolas(2007): La gestión de documentos electrónicos: recomendaciones y buenas prácticas para las Universidades, [PDF en línea]<http://cau.crue.org/export/sites/Cau/Quehacemos/gruposdetrabajo/documentoselectronicos/recomendaciones2007.pdf> [Consulta 24/06/2012].
- Cortés Alonso, V. (2008): Archivos de España y América: materiales para un manual, Madrid, Fondo de Cultura Económica. 930.25 COR arc
- Cortés Alonso, V. (1982): Manual de Archivos Municipales, Madrid, Anabad. Depósito: OUR 45016
- Cruz Mundet, J. R. (2003): Manual de Archivística, Madrid, Fundación Sánchez Ruipérez □ Pirámide. 930.25 CRU man
- Guía de archivos militares españoles (1995): Madrid, Ministerio de Defensa. Depósito: OUR 44954
- Heredia Herrera, A. (1991): Archivística general: teoría y práctica, Sevilla, Diputación Provincial de Sevilla. OUR 02 /211
- Heredia Herrera, A. (2007): ¿Qué es un archivo?, Gijón, Trea. OUR 02 /60
- Lodolini, E. (1993): Archivística: principios y problemas, Madrid, anabad. OUR 02 /210
- Romero Tallafigo, M. (1997): Archivística y archivos: soportes, edificios y organización. Carmona, S&C. 930.25 ROM arc
- Núñez Fernández, E. (1999): Organización y gestión de archivos, Gijón, Trea. 930.25 NUÑ org
- Vázquez Murillo, M. (2008): Administración de documentos y archivos: planteos para el siglo XXI, Buenos Aires, Alfagrama. 930.25 VAZ adm

Conservación

- Rodríguez Laso, Mª D. (2004): Conservación y restauración de la obra gráfica, libros y documentos, Bilbao, Servicio Editorial de la Universidad del País Vasco. 02 ROD con
- Vaillant Callol, M.; Valentín Rodrigo, N. (1996): Principios básicos de la conservación documental y causas de su deterioro. Madrid, Instituto del Patrimonio Histórico Español. OUR 02 /109
- Vergara Peris, J. (2002): Conservación y restauración de material cultural en archivos y bibliotecas, Valencia, Generalitat Valenciana. OUR 02 /157

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas externas/O02G250V01981
Traballo de Fin de Grao/O02G250V01991

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Historia: Fontes de información en humanidades/O02G250V01101
Lingua clásica: Introducción á lingua e literatura latinas/O02G250V01103
Paleografía/O02G250V01305

Outros comentarios

Ao longo do curso entregárase a través da plataforma TEM@ (<http://faitic.uvigo.es>) documentación detallada sobre o desenvolvemento das actividades do curso. Por esta razón os estudantes deben estar dados de alta na plataforma e ter cubertos os seus datos de perfil.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia de América contemporánea				
Materia	Historia de América contemporánea			
Código	002G250V01702			
Titulación	Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Sixirei Paredes, Carlos Manuel			
Profesorado	Sixirei Paredes, Carlos Manuel			
Correo-e	sixirei@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Estudio dos procesos políticos, económicos e sociais acontecidos no continente americano dende a independencia ata os tempos actuais.			

Competencias de titulación

Código	
A12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
A13	Conciencia de respecto polos puntos de vista que se derivan de antecedentes culturais/nacionais
A17	Capacidade de ler textos historiográficos e documentos orixinais na propia lingua así como de transcribir, resumir e catalogar información de forma pertinente.
A18	Coñecemento e habilidade para usar os instrumentos de recompilación de información tales como catálogos bibliográficos, inventarios de arquivo e referencias electrónicas.
A23	Capacidade de identificar e utilizar apropiadamente fontes de información para a investigación histórica.
B1	Capacidade de análise e síntese.
B2	Aplicación dos coñecementos
B5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento
B7	Capacidade de razoamento crítico.
B9	Traballo en equipo en diversos contextos
B11	Capacidade de aprendizaxe autónoma

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer a avolución dos diversos modelos sociais e económicos que se desenvolven no continente americano na etapa independente	A12	B1
	A13	B2
	A17	B5
	A18	B7
	A23	B9
Coñecer e comprender os cambios que se producen nos modelos de Estado en América despois da Independencia.		B11
	A12	B1
	A13	B2
Manexar fontes directas e indirectas e saber utilizar textos parahistóricos relacionados cos procesos a analizar.		B11
	A17	B5
	A23	B7

Contidos

Tema	
1. América Independente	1.1 Procesos de indepenencia 1.2 América caudillista 1.3 A inserción de Latinoamérica nos mercados mundiais 1.4 Os Estados Unidos no século XIX 1.5 Latinoamérica entre as dúas guerras mundiais 1.6 Latinoamérica actual 1.7 Estados Unidos no século XX

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Titoría en grupo	8	15	23

Traballos de aula	4	15	19
Traballos tutelados	5	20	25
Sesión maxistral	24	36	60
Actividades introdutorias	1	0	1
Seminarios	6	14	20
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2
Outras	0	0	0

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Titoría en grupo	Dirección de traballos colectivos realizados por pequenos grupos de alumnos.
Traballos de aula	Supervisión de traballos individuais expostos en público polos alumnos.
Traballos tutelados	Supervisión e dirección de traballos individuais.
Sesión maxistral	Explicación dos contidos do temario.
Actividades introdutorias	Exposición do contido do curso.
Seminarios	Traballos de explicación de temas cos alumnos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminarios	<Desenrolo dos temas na aula e traballo específico cos alumnos sobre puntos concretos do temario>
Traballos de aula	<Desenrolo dos temas na aula e traballo específico cos alumnos sobre puntos concretos do temario>
Traballos tutelados	<Desenrolo dos temas na aula e traballo específico cos alumnos sobre puntos concretos do temario>
Sesión maxistral	<Desenrolo dos temas na aula e traballo específico cos alumnos sobre puntos concretos do temario>

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	Comentarios de texto e material gráfico que será suministrado polo docente.	20
Traballos tutelados	As sesións de traballos tutelados avaliaranse mediante a realización dun traballo a desenvolver polo alumno.	20
Sesión maxistral	Valorarase mediante probas de resposta longa.	40
Seminarios	Traballos de explicación teórica sobre puntos concretos do temario.	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Todos os alumnos teñen dereito a presentarse a unha segunda convocatoria. Aqueles que non acaden a calificación mínima (5) para superar o curso ou non teñan asistencia regular a clase para superar os seminarios e/ou non presenten os traballos que teñen que realizar dentro e fora da aula, terán dereito a un exame final no que se examinarán de todo o programa da materia que preparán a partir da bibliografía indicada ao respecto. Será obrigatorio a presentación do traballo tutelado que se teña indicado para a realización por parte dos alumnos. Dito traballo representará no exame o 30% da calificación.

Bibliografía. Fontes de información

ALCÁZAR, J., **Historia Contemporánea de América**, Valencia, Universitat de Valencia,
 HALPERIN DONGHI, T., **Reforma y disolución de los Imperios Ibéricos, 1750-1850**, Madrid, Alianza Editorial,
 HALPERIN DONGHI, T., **Historia Contemporánea de América Latina**, Madrid, Alianza Editorial,
 HERNÁNDEZ ALONSO, J., **Los Estados Unidos de América: Historia y Cultura**, Salamanca, Ediciones Colegio de España,

BENEVOLO, L.: Historia de la Arquitectura del Renacimiento, 2 vols,m Madrid, 1993.

CHASTEL, A.: Arte y humanismo en Florencia en tiempos de Lorenzo el Magnífico, Madrid, Cátedra, 1982.

FORSMAN, E.: Dórico, Jónico y Corintio en la arquitectura del Renacimiento, Madrid, Xarait, 1983.

FREEDBERG, D.: Pintura en Italia, 1500-1600, Madrid, Cátedra, 1978.

PANOFKY, E.: Renacimiento y renacimientos en el arte occidental, Madrid, Alianza, 1994.

TAFURI, M.: La arquitectura del Humanismo, Madrid, Xarait, 1978.

WITTKOWER, R.: Los fundamentos de la arquitectura en la Edad del Humanismo, Madrid, Alianza Forma, 1992.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Historia de América precolombina e colonial/O02G250V01303

Outros comentarios

É necesario que o alumno/a sexa capaz de leer en portugués e inglés

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia antiga do noroeste da Península Ibérica				
Materia	Historia antiga do noroeste da Península Ibérica			
Código	002G250V01902			
Titulación	Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Reboreda Morillo, Susana Maria			
Profesorado	Reboreda Morillo, Susana Maria			
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A7	Uso correcto da información xeográfica como instrumento de interpretación dos sistemas territoriais
A12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
A14	Coñecemento da estrutura diacrónica xeral do pasado.
A16	Coñecemento detallado dun ou máis períodos específicos do pasado da humanidade
A19	Coñecemento da historia nacional propia
B1	Capacidade de análise e síntese.
B3	Capacidade de organización e planificación
B4	Comunicación oral e escrita no idioma propio.
B7	Capacidade de razoamento crítico.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Adquirir conciencia crítica a través da aproximación e coñecemento doutras sociedades e outras culturas e das posibles comparacións entre as variadas circunstancias do pasado e da actualidade.	A12 A14
Estas circunstancias favorecerán el respetar as múltiples diversidades	A19
Coñecer os primeiros avances na Historia Antiga de Galicia, onde temos referencia aos nosos orixes: a adaptación da escritura da mano do latía; a completa urbanización do territorio e a emerxencia das cidades co seu organigrama administrativo, e analizar deste xeito a orixe de elementos esenciais na nosa cultura e a súa relación co territorio.	A7 A14 A16 A19
Aplicar, a través das actividades de tipo práctico, a organización e planificación da información que a través das exposicións teóricas e das lecturas individuais adquiriron os/as estudantes nas explicacións do temario e por esta vía interiorizar os coñecementos adquiridos	B1 B3 B7
Argumentar a práctica adecuada da lingua oral e escrita a través das probas complementarias orais e escritas.	B4

Contidos

Tema	
Introducción. Fontes de estudo da Historia Antiga do Noroeste e os Primeiros contactos co mundo mediterráneo.	a. As referencias materiais. b. As referencias textuais.
Tema 1. A Conquista do Noroeste	1.a. As guerras cántabras e as súas consecuencias.
Tema 2. A "romanización" do Noroeste	2.a. A administración 2.b. A ordenación do territorio 2.c. A explotación económica
Tema 3. A Gallaecia ata a chegada dos suevos	3.a. A reorganización do territorio 3.b. A "crise do século III" na Gallaecia 3.c. A transición a un novo modelo

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
--	---------------	--------------------	--------------

Actividades introductorias	2	2	4
Sesión maxistral	12	8	20
Seminarios	3	14	17
Titoría en grupo	6	12	18
Presentacións/exposicións	5	30	35
Outros	0	0	0
Traballos tutelados	3	30	33
Probas de resposta curta	1	1	2
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	20	21

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Exposición e debate sobre os coñecementos previos dos/as estudantes sobre o temario a expoñer e aclaración dos aspectos básicos da materia
Sesión maxistral	Exposicións teóricas sobre o temario co apoio ilustrativo dos textos antigos e material gráfico e iconográfico
Seminarios	Debates e análise das fontes de coñecemento da Historia Antiga en relación cons temas expostos nas sesións maxistrais. Reservanse dúas horas para a asistencia a actividades de temática transversal organizadas dende o Departamento de Historia, Arte e Xeografía e a Facultade de Historia
Titoría en grupo	Aclaración de dúbidas sobre a materia, principalmente daquelas relacionadas cos traballos individuais e en grupo
Presentacións/exposicións	A exposición do traballo individual terá 20 minutos de duración máxima. Este traballo terá un seguimento constante por parte da docente quen marcará as pautas durante a súa elaboración. Moi importante a capacidade de síntese, expresión oral e soportes empregados
Outros	Asistencia e participación nas sesións prácticas e teóricas
Traballos tutelados	Traballos realizados de xeito individual, orientados ao manexo de instrumentos de recompilación de información e de distintas fontes coas que se elabora a historia antiga. A asignación de traballos deberá quedar resolta no primeiro mes do cuadrimestre.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Nestas actividades agárdase que sexan os/as estudantes os protagonistas, no sentido en que deberán manifestar a través dos seus comentarios, análises e dúbidas, tanto o nivel de coñecemento das sesións maxistrais, como os aspectos non comprendidos. A labor da docente limitárase a centrar os temas a tratar e a resolver aqueles problemas que en conxunto non poidan ser resoltos. En caso necesario outorgarase a bibliografía complementaria precisa.
Actividades introductorias	Nestas actividades agárdase que sexan os/as estudantes os protagonistas, no sentido en que deberán manifestar a través dos seus comentarios, análises e dúbidas, tanto o nivel de coñecemento das sesións maxistrais, como os aspectos non comprendidos. A labor da docente limitárase a centrar os temas a tratar e a resolver aqueles problemas que en conxunto non poidan ser resoltos. En caso necesario outorgarase a bibliografía complementaria precisa.
Seminarios	Nestas actividades agárdase que sexan os/as estudantes os protagonistas, no sentido en que deberán manifestar a través dos seus comentarios, análises e dúbidas, tanto o nivel de coñecemento das sesións maxistrais, como os aspectos non comprendidos. A labor da docente limitárase a centrar os temas a tratar e a resolver aqueles problemas que en conxunto non poidan ser resoltos. En caso necesario outorgarase a bibliografía complementaria precisa.
Titoría en grupo	Nestas actividades agárdase que sexan os/as estudantes os protagonistas, no sentido en que deberán manifestar a través dos seus comentarios, análises e dúbidas, tanto o nivel de coñecemento das sesións maxistrais, como os aspectos non comprendidos. A labor da docente limitárase a centrar os temas a tratar e a resolver aqueles problemas que en conxunto non poidan ser resoltos. En caso necesario outorgarase a bibliografía complementaria precisa.
Presentacións/exposicións	Nestas actividades agárdase que sexan os/as estudantes os protagonistas, no sentido en que deberán manifestar a través dos seus comentarios, análises e dúbidas, tanto o nivel de coñecemento das sesións maxistrais, como os aspectos non comprendidos. A labor da docente limitárase a centrar os temas a tratar e a resolver aqueles problemas que en conxunto non poidan ser resoltos. En caso necesario outorgarase a bibliografía complementaria precisa.

Avaliación

Descrición	Cualificación
------------	---------------

Seminarios	Analises e comentarios críticos das fontes que nos proporcionan o coñecemento da historia antiga: textos, iconografía e material arqueolóxico. Poderá completarse cun análise crítico dalgún documental visionado na aula.	10
Presentacións/exposicións	Un traballo individual sobre un aspecto da sociedades, relixión ou economía da Gallaecia romana. A exposición terá 20 minutos de duración máxima. Este traballo terá un seguimento constante por parte da docente quen marcará as pautas durante a súa elaboración. Importante a expresión oral, os medios e a capacidade de síntese.	15
Outros	En todas as actividades e probas que conforman a programación valorarase a asistencia e a participación do alumnado.	10
Traballos tutelados	Un traballo individual sobre un aspecto da sociedades, relixión ou economía da Gallaecia romana. A exposición terá 20 minutos de duración máxima. Este traballo terá un seguimento constante por parte da docente quen marcará as pautas durante a súa elaboración.	25
Probas de resposta curta	Versarán sobre contidos teóricos moi específicos; terase en conta a interpretación correcta da información xeográfica dos sistemas territoriais	10
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	As probas referiranse as sesións maxistrais, e dicir, nos contidos teóricos explicados na aula. Valorarase a capacidade de síntese, o espírito crítico e de relación. Tamén a capacidade de expresarse por escrito na lingua propia e de transmitir os coñecementos adquiridos.	30

Outros comentarios sobre a Avaliación

Todos/as estudantes matriculados na materia teñen dereito a ser avaliados mediante un exame final (artigo 12 do Regulamento de Estudantes da Universidade de Vigo) que consistirá **nunha proba escrita** con tres apartados: mapas mudos, preguntas curras e cuestións de desenvolvemento que suporá un **60%** da cualificación. Un **20%** estará constituido pola entrega das **prácticas** preestablecidas e un **20% dun traballo escrito** sobre a sociedade, relixión ou economía da Gallaecia antiga.

Bibliografía. Fontes de información

BLAZQUEZ CERRATO, C. (2005). [Vías de comunicación y circulación monetaria en <?xml:namespace prefix = " st1" ns = "urn:schemas-microsoft-com:office:smarthtags"" />

CAMPOMANES, E. (2000). [Excavaciones arqueológicas en la plaza Mayor de León]. *Promonumenta* 4, 19-23.

CAMPOMANES, E., MUÑOZ VILLAREJO, F., ÁLVAREZ ORDÁS, J.C. (2002). [Ocupaciones militares anteriores a la llegada de la Península Ibérica]. *La ciudad hispanorromana*, Tarragona, 224-245.

la Antigüedad Tardía]. *VI reunión de Arqueología Cristiana Hispánica. Las ciudades tardoantiguas de Hispania: cristianización y topografía*. Valencia.

FERNÁNDEZ OCHOA, C. / GIL, F. / REQUEJO, O. / VILLA, Á./ CAMINO, J./ FERNÁNDEZ-TRESGUERRES, J. (coord.) (2007). *Astures y romanos: Nuevas perspectivas*. Real Instituto de Estudios Asturianos. Oviedo.

la Siera del Teleno (León, España)]. En: *Nuevos elementos de Ingeniería romana. III Congreso de las Obras públicas romanas*. Astorga, 2006.

En: Current research on the Romanization of the Western provinces NUÑEZ GARCÍA, O. (2010). *Gallaecia christiana. De los antiguos cultos a la nueva religión (ss. I-IV)*. Santiago de Compostela.

PERALTA LABRADOR, E. (2003). *Los cántabros antes de Roma*. Bibliotheca Archaeologica Hispana, 5. Madrid.

PEREA, A., SÁNCHEZ-PALENCIA, F.J. (1995). *Arqueología del oro astur. Orfebrería y minería*. Caja de Ahorros de Asturias.

PÉREZ LOSADA, F. (2002). *Entre a cidade e a aldea: estudio arqueohistórico dos aglomerados secundarios romanos en Galicia*. Brigantium, Vol 13.

PÉREZ LOSADA, F. Vieito Covela, s., Fernández Fernández, A. La Villa romana de Toralla (Vigo): una innovadora propuesta de tratamiento y presentación de un yacimiento arqueológico excavado. En *III Congreso Internacional sobre Musealización de Yacimientos Arqueológicos, Zaragoza, 15, 16, 17 y 18 de noviembre de 2004*. Zaragoza, 113-120.

RODRÍGUEZ COLMENERO, A. / RODÁ DE LLANZA, I. (eds.) (2007): *Murallas de ciudades romanas en el occidente del imperio: Lvcvs Avgvsti como paradigma*. Actas del Congreso Internacional celebrado en Lugo (26-29.XI.2005) en el V aniversario de la declaración, por la Muralla de Lugo como Patrimonio de ROMERO MASIÁ, A./ POSE MESURA, X.M. (1988). *Galicia nos textos*

clásicos. A Coruña.

SÁNCHEZ-PALENCIA, F.J., OREJAS, A., SASTRE, I., PÉREZ, L.C. (2006). □Las zonas mineras romanas del Noroeste Peninsular. Infraestructura y organización del territorio□. En: *Nuevos elementos de Ingeniería romana. III Congreso de las Obras públicas romanas. Astorga, 2006*.

SUÁREZ PIÑEIRO, A.M. (2009). *A romanización en Galicia*. Noia.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Historia antiga universal/O02G250V01302

Historia antiga da Península Ibérica/O02G250V01501

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia da arte de Galicia				
Materia	Historia da arte de Galicia			
Código	002G250V01903			
Titulación	Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Barriocanal Lopez, Maria Yolanda			
Profesorado	Barriocanal Lopez, Maria Yolanda			
Correo-e	barriocanal@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Estudo e comprensión dos grandes acontecementos histórico-artísticos de Galicia dende a Idade Media ata o presente. O estudo preséntase mediante a análise das obras de arte máis relevantes, seleccionadas e interpretadas como un documento de excepción dos gustos estéticos e da mentalidade do pasado.			

Competencias de titulación

Código	
A26	Visión diacrónica rexional e completa dos fenómenos artísticos territoriais
A27	Coñecementos particulares e optativos da Historia da Arte
A28	Coñecemento das distintas metodoloxías da aproximación á Historia da Arte
A29	Coñecemento sistemático e integrado do feito artístico: distintas linguaxes e técnicas da produción artística ao longo da historia.
A30	Coñecemento das principais fontes literarias e documentais da Historia da arte
A33	Coñecementos sobre documentación, composición de materiais e técnicas construtivas dos bens artísticos mobles e inmobles
B1	Capacidade de análise e síntese.
B2	Aplicación dos coñecementos
B5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento
B10	Atención á diversidade e á multiculturalidade.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer a problemática dos diferentes periodos históricos e das máis relevantes manifestacións artísticas en Galicia, integradas no seu contexto histórico e social.	A26 A27	B10
Desarrollar a capacidade de comprensión, tratamento e aplicación das fontes literarias e documentais relativas á materia	A28 A30	B1 B2
Demostrar a capacidade para a análise integral das manifestacións artísticas nos diferentes períodos da súa historia	A28 A29	B2 B5
Desarrollar a capacidade crítica para a valoración da creatividade artística específica de Galicia de cara a futuras actuacións encamiñadas á conservación, divulgación estudo e fomento do seu patrimonio artístico e monumental		B2 B10
Conseguir unha cumprida información actualizada cos seus correspondentes repertorios bibliográficos dunha faceta tan importante para a cultura galega como é o seu patrimonio cultural	A26	
Coñecer a singularidade da arte galega, non so daquelas empresas de primeira orde sobre as que gravita a bibliografía máis especializada senon prestando tamén a debida atención a outras creacións tamén merecedoras de reflexións.	A27	
Saber aplicar os presupostos e prantexamentos estilísticos das diferentes manifestacións da arte galega e os seus valores formais a casos concretos do seu patrimonio.		B2
Manexar as fontes documentais e literarias, ben a través de recopilacións xa feitas ou con novas aportacións para unha máis axeitada aproximación á arte galega e os seus contextos.	A30 A33	

Contidos

Tema

1. A Arte en Galicia durante a Idade Media
 - 1.1. O Prerrománico: A Arte en Galicia durante a dominación sueva. Arte hispanovisigoda, asturiana, arte mozárabe ou de repoboación
 - 1.2. O Románico: Tipoloxías arquitectónicas. Pintura e outras manifestacións
 - 1.3. O Cister. O Protogótico e a arte Gótica: A arte do Mestre Mateo e a diáspora do seu obrador. Escultura monumental e funeraria
2. Renacemento e Barroco
 - 2.1. O Renacemento. A asimilación da linguaxe clásica. O clasicismo
 - 2.2 O Barroco: As grandes aportacións deste estilo
3. Revitalización plástica e novas tendencias nas artes

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Saídas de estudo/prácticas de campo	10	12	22
Titoría en grupo	5	10	15
Traballos tutelados	10	12	22
Actividades introdutorias	1	0	1
Eventos docentes e/ou divulgativos	5	6	11
Sesión maxistral	14	20	34
Probas de resposta curta	3	30	33
Traballos e proxectos	2	10	12
Outras	0	0	0

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Saídas de estudo/prácticas de campo	Saídas de estudo fora do ámbito académico para un contacto directo coa obra de arte: visita a exposicións permanentes e temporais, coleccións e fondos museísticos, monumentos e conxuntos histórico-artísticos.
Titoría en grupo	Apoio á formación do alumnado, resolvendo as dúbidas en relación ca materia e orientación do seu estudio.
Traballos tutelados	Traballos dirixidos á profundización na materia e ao fortalecemento das capacidades analíticas e expositivas do alumno/a. Consisten na elaboración dun traballo, de carácter individual ou grupal. Valoración do uso da bibliografía e fontes adecuadas, a presentación, claridade e orixinalidade expositiva, así como a metodoloxía empregada.
Actividades introdutorias	Toma de contacto cos alumnos para a explicación do programa da materia, actividades a realizar e sistemas de avaliación
Eventos docentes e/ou divulgativos	Saídas programadas para asistir a actividades docentes e divulgativas organizadas por museos ou outras institucións culturais. Reservaranse dúas horas para a asistencia a actividades de temática transversal organizadas polo Departamento de Historia, Arte e Xeografía de xeito que computan nas actividades dirixidas.
Sesión maxistral	Clases teóricas nas que o profesor/a explica os contidos teóricos da materia coa axuda de proxeccións de imaxes, power point, documentos e outros recursos docentes

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Orientación e seguemento do alumno/a na aprendizaxe dos contidos da materia, atendendo ás consultas relativas ás actividades programadas, con especial atención á orientación e revisión dos traballos tutelados e sistemas de avaliación.
Traballos tutelados	Orientación e seguemento do alumno/a na aprendizaxe dos contidos da materia, atendendo ás consultas relativas ás actividades programadas, con especial atención á orientación e revisión dos traballos tutelados e sistemas de avaliación.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	Os traballos tutelados serán avaliados, unha vez entregados en soporte de papel e expostos na aula.	50
Sesión maxistral		40
Valoralase a comprensión e asimilación dos contidos teóricos da materia. Para superar esta proba, é necesrio acadar unha cualificación mínima de 5 puntos		

Outras	En todas as actividades e probas que conforman a programación valórase a asistencia e participación do alumnado	10
--------	---	----

Outros comentarios sobre a Avaliación

Todos os estudantes matriculados na materia teñen dereito a ser avaliado mediante un exame final (art. 12 do Regulamento dos Estudantes da Universidade de Vigo), e examinarse de todo o programa da materia, que suporá un 70% da nota final. Asemade, terán que realizar obrigatoriamente un traballo práctico que implique o manexo da bibliografía e dalgúns das fontes documentais ou literarias relativas á materia, que suporá un 30% da nota final. O tema do traballo deberá ser comunicado ao profesor responsable e entregado denantes da data do exame final.

Bibliografía. Fontes de información

AAVV., **Historia del Arte de Galicia**, Ed. Hércules,
VILA JATO, Mª D.; GARCIA IGLESIAS, J. M., **Galicia en la época del Renacimiento**, Ed. Hércules,
AAVV., **Galicia Renace**, Xunta de Galicia,
AAVV., **Galicia hoxe**, Xunta de Galicia,
AAVV., **O século XIX**, Xunta de Galicia,
AAVV., **Galicia románica e gótica**, Xunta de Galicia,
AAVV., **Artistas Gallegos. Escultores. Séculos XVI e XVII**, Nova Galicia,
BANGO TORVISO, I. G., **Galicia Románica**, Galaxia,
AAVV., **Imaxes de Arte en Galicia**, Fundación Pedro Barrié de la Maza,
AAVV., **A Arte Galega. Estado da cuestión**, Consello da Cultura Galega,

BONET CORREA, A.: La arquitectura en Galicia durante el siglo XVII, Madrid, CSIC, 1984.

GARCIA-ALACANIZ, J.: Arquitectura del Neoclásico en Galicia, A Coruña, Fundación Pedro Barrié de la Maza, 1989.

GARCIA IGLESIAS, J. M.: La pintura manierista en Galicia, A Coruña, 1988.

VALLE PÉREZ, J. C.: La arquitectura cisterciense en Galicia, A Coruña, Fundación Pedro Barrié de la Maza, 1982.

MORALEJO ALVAREZ, S.: Escultura gótica en Galicia (1200-1350), Santiago de Compostela, 1975.

SICART GIMENEZ, A.: La pintura medieval en Galicia, Santiago de Compostela, Universidad de Santiago, 1978.

VILA JATO, Mª D.: Escultura manierista en Galicia, Santiago de Compostela, 1983.

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Historia contemporánea de Galicia/O02G250V01907
Historia medieval de Galicia/O02G250V01905
Historia moderna de Galicia/O02G250V01909

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia medieval de Galicia				
Materia	Historia medieval de Galicia			
Código	002G250V01905			
Titulación	Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Durany Castrillo, Mercedes			
Profesorado	Durany Castrillo, Mercedes			
Correo-e	mdurany@uvigo.es			
Web	http://fatic.uvigo.es			
Descrición	Coñecemento e comprensión dos caracteres específicos da sociedade medieval no antigo reino de Galicia xeral			

Competencias de titulación

Código	
A12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
A17	Capacidade de ler textos historiográficos e documentos orixinais na propia lingua así como de transcribir, resumir e catalogar información de forma pertinente.
A19	Coñecemento da historia nacional propia
A23	Capacidade de identificar e utilizar apropiadamente fontes de información para a investigación histórica.
B5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento
B6	Resolución de problemas e toma de decisións
B10	Atención á diversidade e á multiculturalidade.
B12	Capacidade para imprevistos, creatividade e lideranza
B13	Iniciativa e espírito emprendedor

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer e comprender as liñas básicas da evolución política, económica, social e cultural do antigo reino de Galicia nos séculos V a XV	A19	B5
Analizar, razoar de forma crítica e avaliar o pasado medieval de Galicia mediante o estudo de diversas fontes de información (textuais, bibliográficas, etc.) que constitúen o soporte fundamental para a interpretación histórica	A17 A23	B6 B13
Coñecer o legado medieval para explicar a realidade histórica da Galicia actual e comparar con outras sociedades autonómicas	A12	B10 B12

Contidos

Tema	
1.- Alta Idade Media (ss. V-X)	1.1.- Introducción a historia medieval de Galicia: historiografía e fontes 1.2.- A Galicia xermánica: o reino suevo e a cristianización (ss. V-VII) 1.3.- Galicia no reino de Asturias: política, economía, sociedade e cultura (ss. VIII-X)
2.- Plena Idade Media (ss. XI-XIII)	2.1.- A constitución do reino de Galicia e a integración na coroa de Castela 2.2.- A plenitude feudal: organización económica e social 2.3.- A igrexa e a cultura nos séculos XI a XIII
3.- Baixa Idade Media (ss. XIV-XV)	3.1.- Crise e recuperación na Galicia baixomedieval 3.2.- As transformacións na sociedade 3.3.- A guerra irmandiña 3.4.- O reino de Galicia ás portas da Modernidade

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Sesión maxistral	13	15	28
Seminarios	8	12	20
Traballos tutelados	9	27	36

Presentacións/exposicións	6	12	18
Saídas de estudo/prácticas de campo	2	4	6
Titoría en grupo	5	5	10
Traballos e proxectos	2	5	7
Probas de resposta curta	1	6	7
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	14	16
Outras	0	0	0

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividade encamiñada a tomar contacto cos alumnos e presentarles o programa docente da asignatura
Sesión maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos dalgúns temas do programa, planteando as directrices teóricas e metodolóxicas.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico que permiten profundizar e complementar os contidos da materia. Resérvanse dúas horas para a asistencia a actividades de temática transversal organizadas dende o Departamento de Historia, Arte e Xeografía de xeito que computan nas actividades dirixidas.
Traballos tutelados	Os alumnos preparan de forma individual o en pequenos grupos un traballo o proxecto que require: búsqueda e recollida de información, lectura de libros e artigos, elaboración do guión, selección de fontes, resolución de problemas e interpretación histórica.
Presentacións/exposicións	Exposición e defensa por parte do alumnado dun traballo monográfico elaborado de forma individual o en pequenos grupos.
Saídas de estudo/prácticas de campo	Actividade encamiñada a saber aplicar o coñecemento a realidade do entorno mediante a visita de monumentos, exposicións, museos, etc., e a lectura histórica da paisaxe
Titoría en grupo	Sesión encamiñada a asesorar aos alumnos nas actividades docentes, resolver dúbidas e problemas relacionados co proceso de aprendizaxe

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminarios	A profesora manterá unha atención personalizada ao alumno tanto no despacho nas horas de tutoría, como de forma permanente a través do correo electrónico e da plataforma Tem@
Traballos tutelados	A profesora manterá unha atención personalizada ao alumno tanto no despacho nas horas de tutoría, como de forma permanente a través do correo electrónico e da plataforma Tem@
Presentacións/exposicións	A profesora manterá unha atención personalizada ao alumno tanto no despacho nas horas de tutoría, como de forma permanente a través do correo electrónico e da plataforma Tem@
Titoría en grupo	A profesora manterá unha atención personalizada ao alumno tanto no despacho nas horas de tutoría, como de forma permanente a través do correo electrónico e da plataforma Tem@

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	As sesións maxistrais que desenrolan o temario do programa serán avaliadas mediante dúas probas: Unha de resposta curta no mes de outubro e outra de resposta longa no mes de decembro	40
Traballos tutelados	Nos traballos e proxectos preparados polos alumnos avaliaranse: o guión do traballo, estrutura e contidos, fontes e bibliografía, a interpretación histórica, así como a exposición oral ante a profesora e o resto do alumnado	50
Outras	A entrega puntual dos traballos, así como a asistencia e participación activa dos alumnos nas clases e seminarios	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Todos os alumnos poderán facer o examen final que consistirá en:

- 1.- O desenrolo dun tema ou pregunta ampla: 40%
- 2.- Un comentario de texto: 30%
- 3.- Dúas preguntas sobre un libro monográfico e resposta a un breve cuestionario: 30%

Bibliografía. Fontes de información

Andrade Cernadas, J.M. e Pérez Rodríguez, F.J., **Galicia medieval**, A Coruña, Vía Láctea,

Pérez Rodríguez, F.J., **Historia medieval de Galicia: balance historiográfico, Minius, vol. 18**, Vigo, Servicio de Publicacións,

Portela, E. e Pallares, Mª C., **A gran historia de Galicia. Tomo IV e V**, A Coruña, Arrecife Edicións Galegas,

Portela, E. e Pallares, Mª C., **Nova historia de Galicia. Idade Media**, Santiago de Compostela, Tambre,

García Oro, J., **Galicia en los siglos XIV y XV**, Pontevedra, Fundación Barrié,

Portela, E. e Pallares, Mª C., **De Galicia en la Edad Media. Sociedad, espacio y poder**, Santiago, Xunta de Galicia,

Pallares, Mª C. e Portela, E., **Atlas histórico de Galicia. H^a Medieval**, Vigo, Nigratrea,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Historia antiga do noroeste da Península Ibérica/O02G250V01902

Historia contemporánea de Galicia/O02G250V01907

Historia moderna de Galicia/O02G250V01909

Prehistoria do noroeste da Península Ibérica/O02G250V01911

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Paleografía/O02G250V01305

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Historia medieval universal/O02G250V01304

Historia medieval da Península Ibérica/O02G250V01503

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Xeografía de Galicia				
Materia	Xeografía de Galicia			
Código	002G250V01906			
Titulación	Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	de Uña Alvarez, Elena			
Profesorado	Bralo Ron, Maria Rosa Concepcion de Uña Alvarez, Elena			
Correo-e	edeuna@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Estudo xeral dos elementos, dos procesos e das configuracións territoriais de Galicia. Achegamento ao coñecemento e interpretación da súa realidade xeográfica, especialmente no marco europeo.			

Competencias de titulación

Código	
A4	Conciencia crítica da relación entre os fenómenos xeográficos, físicos e humanos, a diferentes escalas territoriais.
A5	Integración das dimensións espacial e temporal na explicación dos procesos territoriais
B2	Aplicación dos coñecementos
B3	Capacidade de organización e planificación
B5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento
B6	Resolución de problemas e toma de decisións
B8	Compromiso ético e responsabilidade social
B9	Traballo en equipo en diversos contextos
B13	Iniciativa e espírito emprendedor

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Conciencia crítica da relación entre os fenómenos xeográficos, físicos e humanos, a diferentes escalas territoriais.	A4
Aplicación dos coñecementos	B2
Capacidade de organización e planificación	B3
Resolución de problemas e toma de decisións	B6
Traballo en equipo en diversos contextos	B9
Iniciativa e espírito emprendedor	B13
Compromiso ético e responsabilidade social	B8
Capacidade de xestión da información e o coñecemento	B5
Integración das dimensións espacial e temporal na explicación dos procesos territoriais	A5

Contidos

Tema	
1. Introducción	1.1 Conceptos fundamentais 1.2 Dimensións xeográficas
2. Procesos territoriais	2.1 Marco xeral 2.2 Ordenación e planificación
3. Configuracións dinámicas	3.1 Áreas protexidas 3.2 Áreas rurais 3.3 Interface da urbanización
4. Identidade	4.1 Referentes básicos 4.2 Ámbitos da formalización

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	13	26	39
Seminarios	5	10	15
Traballos tutelados	10	24	34

Eventos docentes e/ou divulgativos	2	0	2
Titoría en grupo	4	2	6
Estudo de casos/análises de situacións	10	20	30
Traballos e proxectos	3	6	9
Outras	1	0	1
Probas de tipo test	2	12	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Traballos tutelados	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Conferencias, faladoiros, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por relatores de prestixio, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia.
Titoría en grupo	Entrevistas do grupo co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Estudo de casos/análises de situacións	Análises dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecerlo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminarios	Actividade desenvolvida polo profesorado na resolución de dúbidas, exercicios...para atender as necesidades relacionadas coa temática ou estudo da materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Traballos tutelados	Actividade desenvolvida polo profesorado na resolución de dúbidas, exercicios...para atender as necesidades relacionadas coa temática ou estudo da materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Proba tipo test que inclúe preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan respostas desenvolvendo un análise integrado dos créditos teóricos	40
Traballos tutelados	Entregarase un ensaio escrito, sobre unha temática establecida a principios do curso, que será defendido nunha actividade presencial na aula, e no que se pedirá unha correcta estruturación metodolóxica, uns contidos claros, según os obxectivos fixados, e razoamentos críticos.	50
Outras	participación e asistencia no desenvolvemento da materia	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

A participación e asistencia no desenvolvemento da materia terase en conta no cómputo da avaliación de maneira transversal nas metodoloxías propostas (peso do 10%). Todos os estudantes matriculados na materia teñen dereito a realizar os exames finais (Artigo 12 do Regulamento de Estudantes da Universidade de Vigo). Aquéles que non poidan acollerse á modalidade presencial serán avaliados do programa da materia mediante unha proba escrita que suporá ó 70% da nota final, e un traballo que representará un 30% desta.

Os casos particulares teñen que ser comentados o comezo do curso coas profesoras Elena de Uña Álvarez (encargo POD dos créditos teóricos) e Mª Rosa Bralo Ron (encargo POD dos créditos prácticos).

Bibliografía. Fontes de información

Aldrey, J.A. & Lois, R. (2010) *Breve Xeografía de Galicia*. A Nosa Terra.

Beiras, A. (1999) *A poboación galega no século XX*. Edicións Laiovento.

Crespo, O. & Alfonsín, M. (2002) *Informe sobre la convergencia de Galicia*. Fundación L. Tilve.

Nogueira, C. (2006) *A Terra cantada*. Edicións Xerais.

Piñeira, M.J. & Santos, J.M. (2011) *Xeografía de Galicia*. Edicións Xerais.

Varios Autores (1996) *Galicia-Xeografía*. Proxecto Hércules (Tomo XVII).

Varios Autores (2001) *Galicia, unha luz no Atlántico*. Edicións Xerais.

Varios Autores (2001) *Atlas de Galicia, Medio natural*. Publicacións Xunta de Galicia.

Varios Autores (2004) *Patrimonio Geológico de Galicia*. Enresa.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Xeografía: Fundamentos de xeografía física/O02G250V01102

Xeografía: Fundamentos de xeografía humana/O02G250V01202

Xeografía: Espazos e sociedades/O02G250V01301

Xeografía aplicada: territorio e paisaxe/O02G250V01505

Sistemas de representación xeográfica/O02G250V01605

Outros comentarios

O DESENVOLVEMENTO DA MATERIA SERÁ COMPARTIDO POLAS PROFESORAS ELENA DE UÑA ÁLVAREZ (35 horas da carga total, créditos teóricos) & Mª ROSA BRALO RON (15 horas, créditos prácticos)

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia contemporánea de Galicia				
Materia	Historia contemporánea de Galicia			
Código	O02G250V01907			
Titulación	Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Prada Rodriguez, Julio			
Profesorado	Prada Rodriguez, Julio			
Correo-e	jprada@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Coñecemento dos principais acontecementos e os procesos xerais de cambio e continuidade da acontecidos en Galicia ao longo da Idade Contemporánea en perspectiva diacrónica.			

Competencias de titulación

Código	
A12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
A13	Conciencia de respecto polos puntos de vista que se derivan de antecedentes culturais/nacionais
A14	Coñecemento da estrutura diacrónica xeral do pasado.
A17	Capacidade de ler textos historiográficos e documentos orixinais na propia lingua así como de transcribir, resumir e catalogar información de forma pertinente.
A18	Coñecemento e habilidade para usar os instrumentos de recompilación de información tales como catálogos bibliográficos, inventarios de arquivo e referencias electrónicas.
A19	Coñecemento da historia nacional propia
A23	Capacidade de identificar e utilizar apropiadamente fontes de información para a investigación histórica.
B1	Capacidade de análise e síntese.
B3	Capacidade de organización e planificación
B4	Comunicación oral e escrita no idioma propio.
B5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento
B6	Resolución de problemas e toma de decisións
B7	Capacidade de razoamento crítico.
B8	Compromiso ético e responsabilidade social
B9	Traballo en equipo en diversos contextos

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer detalladamente a evolución da sociedade galega na época contemporánea e as transformacións económicas e políticas dende a desarticulación do Antigo Réxime ata a actualidade	A19	B1
Explicar os grandes procesos de cambio e continuidade acontecidos en Galicia ao longo da idade contemporánea	A14	B1
Adquirir unha conciencia crítica da relación entre os acontecementos e os procesos propios da etapa contemporánea e a realidade actual de Galicia, respectando os diferentes puntos de vista que se derivan de antecedentes culturais/nacionais	A12 A13	B7 B8
Ser quen de ler textos historiográficos e documentos orixinais na propia lingua así como transcribir, resumir e catalogar información de forma pertinente	A17	B4
Manexar diferentes instrumentos de recompilación de información e pescudar en fontes diversas propias da época contemporánea para ser quen de planificar, realizar e presentar pequenas investigacións individuais e en equipo que contribúan á elaboración dun discurso histórico crítico e razoado sobre a historia contemporánea de Galicia	A18 A23	B3 B5 B6 B9

Contidos

Tema

1. A desestruturación do Antigo Réxime (1780-1874).	1.1. A evolución demográfica. 1.2. A desarticulación do sistema produtivo e o fracaso dos primeiros intentos anovadores. 1.3. O predominio dos grupos sociais tradicionais. 1.4. Política, ideoloxía e cultura.
2. O incerto camiño cara a modernidade (1874-1939).	2.1. Poboación e emigración. 2.2. A estrutura económica: cambios e persistencias. 2.3. Clases e movementos sociais. 2.4. A evolución política. Da Restauración á guerra civil. 2.5. A toma de conciencia nacional: do federalismo ó nacionalismo.
3. O pasado recente (1940-).	3.1. A dinámica poboacional: estancamento e recesión demográfica. 3.2. A economía galega na etapa franquista. 3.3. O réxime do 18 de xullo e as propostas democratizadoras.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	15	30	45
Titoría en grupo	8	2	10
Traballos de aula	10	10	20
Traballos tutelados	10	20	30
Seminarios	5	15	20
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1.5	18	19.5
Outras	0	0	0
Probas de resposta curta	0.5	5	5.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Explicación dos contidos da materia polo profesor.
Titoría en grupo	Sesións orientadas ao seguimento e orientación sobre o estudo de contidos, a preparación das actividades e probas de avaliación e a realización dos traballos en grupo.
Traballos de aula	Actividades orientadas á resolución de exercicios prácticos na aula relacionados cos contidos introducidos nas sesións maxistrais que inclúan a resolución de comentarios e composicións de texto histórico, mapas históricos e análise e interpretación de materiais gráficos.
Traballos tutelados	Traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado orientados ao achegamento aos instrumentos de recompilación de información e ás fontes propias da época contemporánea. Deberán estar asignados inexcusamente antes do remate do primeiro mes do cuadrimestre.
Seminarios	Traballo de aula individual ou en grupos informais a partir de materiais de diversa natureza co obxectivo de afondar nunha selección de contidos de especial dificultade ou relevancia introducidos ou non nas sesións maxistrais, por medio de relatorios ou conferencias, etc.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminarios	SEMINARIOS: Seguimento individualizado dos materiais xerados nos seminarios para facilitar a comprensión daqueles contidos de especial dificultade ou relevancia introducidos ou non nas sesións maxistrais. TRABALLOS DE AULA: Seguimento individualizado das actividades orientadas á resolución de exercicios prácticos na aula polo alumnado. TRABALLOS TUTELADOS: Seguimento individualizado das actividades orientadas á elaboración dos traballos prácticos realizados polo alumnado. TITORÍA EN GRUPO: Seguimento e orientación sobre o estudo de contidos, a preparación das actividades e probas de avaliación e a realización dos traballos en grupo.
Titoría en grupo	SEMINARIOS: Seguimento individualizado dos materiais xerados nos seminarios para facilitar a comprensión daqueles contidos de especial dificultade ou relevancia introducidos ou non nas sesións maxistrais. TRABALLOS DE AULA: Seguimento individualizado das actividades orientadas á resolución de exercicios prácticos na aula polo alumnado. TRABALLOS TUTELADOS: Seguimento individualizado das actividades orientadas á elaboración dos traballos prácticos realizados polo alumnado. TITORÍA EN GRUPO: Seguimento e orientación sobre o estudo de contidos, a preparación das actividades e probas de avaliación e a realización dos traballos en grupo.
Traballos de aula	SEMINARIOS: Seguimento individualizado dos materiais xerados nos seminarios para facilitar a comprensión daqueles contidos de especial dificultade ou relevancia introducidos ou non nas sesións maxistrais. TRABALLOS DE AULA: Seguimento individualizado das actividades orientadas á resolución de exercicios prácticos na aula polo alumnado. TRABALLOS TUTELADOS: Seguimento individualizado das actividades orientadas á elaboración dos traballos prácticos realizados polo alumnado. TITORÍA EN GRUPO: Seguimento e orientación sobre o estudo de contidos, a preparación das actividades e probas de avaliación e a realización dos traballos en grupo.

Traballos tutelados	SEMINARIOS: Seguimento individualizado dos materiais xerados nos seminarios para facilitar a comprensión daqueles contidos de especial dificultade ou relevancia introducidos ou non nas sesións maxistrais. TRABALLOS DE AULA: Seguimento individualizado das actividades orientadas á resolución de exercicios prácticos na aula polo alumnado. TRABALLOS TUTELADOS: Seguimento individualizado das actividades orientadas á elaboración dos traballos prácticos realizados polo alumnado. TITORÍA EN GRUPO: Seguimento e orientación sobre o estudo de contidos, a preparación das actividades e probas de avaliación e a realización dos traballos en grupo.
---------------------	--

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Valoraranse os coñecementos teóricos da materia, a estruturación de ideas e a precisión e claridade expositiva a través de dúas probas de avaliación que incluírán tanto probas de contido teórico como comentarios de textos, mapas e gráficas. Para superar a materia será preciso acadar, en ambas as dúas probas, unha cualificación de cando menos 5 puntos.	40
Traballos de aula	Presentación e entrega, nas datas sinaladas e conforme aos parámetros indicados, dos exercicios prácticos indicados.	15
Traballos tutelados	Presentación e entrega, na data sinalada dos traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado. Valorarase o marco teórico, a estrutura e articulación do traballo, a reflexión crítica sobre as fontes e a presentación formal do mesmo.	25
Seminarios	Selección, presentación, análise e crítica dos materiais traballados e capacidade para fomentar o debate, a discusión e a participación.	10
Outras	Asistencia e participación activa nas sesións teóricas e prácticas, seminarios, titorías e outras actividades. Para o seu control é imprescindible a entrega dunha ficha por parte do alumnado antes de rematar a primeira quincena do cuadrimestre.	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Todos os estudantes matriculados na materia teñen dereito a realizar os exames finais. Aqueles alumnos que non se acollan á modalidade presencial examinaranse de todo o programa da materia, o cal deberán preparar a partir da bibliografía básica sinalada. Asemade, deberán realizar obrigatoriamente un traballo práctico que implique o manexo dunha fonte histórica propia da materia, o cal será comunicado ao profesor responsable con anterioridade ao remate das sesións presenciais e entregado na data do exame final. Este último suporá o 70% da nota final e o traballo práctico o 30%.

Bibliografía. Fontes de información

Barreiro Fernández, X.R., **Historia Contemporánea de Galicia**, Ed. Gamma, A Coruña, 1983.,
 Barreiro Fernández, X.R., **Galicia. Historia**, Hércules de Ediciones, A Coruña, 1991.,
 Domínguez Castro, L. e G. Constenla, **Tempos de sermos**, Vigo, Servizo de Publicacións da Universidade, 2002.,
 Juana, J. de, e J. Prada (eds.), **Historia Contemporánea de Galicia**, Ed. Ariel, Barcelona, 2005.,
 Juana, J. de, e J. Prada, **Historia Contemporánea de Galicia**, Ed. Vía Láctea, Coruña, 1996.,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Historia contemporánea universal/O02G250V01403
 Mundo actual/O02G250V01604

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia moderna de Galicia				
Materia	Historia moderna de Galicia			
Código	002G250V01909			
Titulación	Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Lopez Diaz, Maria			
Profesorado	Lopez Diaz, Maria			
Correo-e	marial@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Coñecemento dos fundamentos básicos, principais acontecementos e procesos xerais de cambio acaecidos na sociedade galega da Idade Moderna.			

Competencias de titulación

Código	
A12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
A13	Conciencia de respecto polos puntos de vista que se derivan de antecedentes culturais/nacionais
A17	Capacidade de ler textos historiográficos e documentos orixinais na propia lingua así como de transcribir, resumir e catalogar información de forma pertinente.
A18	Coñecemento e habilidade para usar os instrumentos de recompilación de información tales como catálogos bibliográficos, inventarios de arquivo e referencias electrónicas.
A19	Coñecemento da historia nacional propia
A23	Capacidade de identificar e utilizar apropiadamente fontes de información para a investigación histórica.
B1	Capacidade de análise e síntese.
B2	Aplicación dos coñecementos
B4	Comunicación oral e escrita no idioma propio.
B6	Resolución de problemas e toma de decisións

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer de xeito xeral, crítico e actualizado os fundamentos básicos e evolución da sociedade galega da Idade Moderna, e as súas transformacións desde a perspectiva socioeconómica, política e cultural	A19	B1 B4
Adquirir conciencia crítica para analizar e valorar a relación entre os acontecementos e procesos históricos acaecidos na época moderna e a realidade social actual, fomentando a conciencia de respecto polos puntos de vista que se derivan deses antecedentes culturais.	A12 A13 A19	B1
Ser capaces de manexar os distintos instrumentos de información e facer pesquisas nas fontes tanto historiográficas como documentais propias da época moderna, co fin de elaborar traballos tutelados, de aula, actividades prácticas ou pequenas investigacións individuais.	A17 A18 A23	B2 B6

Contidos

Tema	
1. O medio e as bases estruturais	1.1. Espacio e identidade do reino de Galicia 1.2. A poboación: rasgos e evolución secular 1.3. A sociedade e as súas características básicas 1.4. As actividades económicas
2. Cultura e mentalidades	2.1. Cultura e mentalidades 2.2. Reformismo e ilustración
3. Poderes e política	3.1. Os poderes do reino 3.2. A administración periférica da monarquía 3.3. Galicia no contexto da monarquía hispana

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	15	22.5	37.5
Traballos tutelados	6	20	26

Traballos de aula	5	5	10
Seminarios	6	15	21
Titoría en grupo	6	0	6
Presentacións/exposicións	6	1.5	7.5
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	20	22
Informes/memorias de prácticas	2	10	12
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	6	8
Outras	0	0	0

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición e explicación pola docente dos contidos de parte do temario da materia, salientando para o resto de temas aquelas liñas básicas que permitirán o desenvolvemento das actividades dirixidas relacionadas cos mesmos.
Traballos tutelados	Elaboración de traballos por parte dos alumnos a partir de fontes bibliográficas, ben de xeito individual ou ben en grupo, que deberán ser presentados e debatidos na aula.
Traballos de aula	Elaboración de traballos relacionados cos contidos do temario e sesións maxistrais, entre os que se inclúen a realización de distintos tipos de exercicios prácticos e resolución de problemas.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo do alumno, xa sexa individualmente ou en grupos informais, co obxectivo de afondar nos contidos dun tema, conferencia ou aspecto concreto do temario, debido a súa dificultade, interese ou oportunidade; por exemplo, cando de haber eventos docentes organizados na Facultade.
Titoría en grupo	Sesións encamiñadas a orientar ao alumnado sobre o estudo dos contidos, realización de actividades e preparación de probas de avaliación, así como para resolver dúbidas e problemas relacionados coa súa aprendizaxe.
Presentacións/exposicións	Exposición e defensa por parte do alumnado dun traballo monográfico elaborado de forma individual ou ben en pequenos grupos sobre un tema ou aspecto do temario.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminarios	Seminarios: A docente fará un seguimento individualizado dos materiais xerados nos seminarios, co fin de facilitar a comprensión do temario ou aspectos do mesmo de especial dificultade ou relevancia, aclarar dúbidas ou resolver problemas que se lles vaian presentando. Esta atención prestarase tanto no despacho como a través do correo web. Traballos tutelados: Seguimento personalizado do alumnado nas actividades orientadas a realización de exercicios prácticos e actividades desenvolvidas na aula. Titorías en grupo: Seguimento e orientación do alumnado na aula ou despacho en relación con todas as actividades e tarefas realizadas para a comprensión e aprendizaxe da materia. Traballos de aula: Seguimento personalizado do alumnado, xa sexa no contexto da aula, despacho ou correo da web. Asesoramento na preparación e realización de traballos de aula, así como resposta a súas posibles dúbidas. <>
Traballos tutelados	Seminarios: A docente fará un seguimento individualizado dos materiais xerados nos seminarios, co fin de facilitar a comprensión do temario ou aspectos do mesmo de especial dificultade ou relevancia, aclarar dúbidas ou resolver problemas que se lles vaian presentando. Esta atención prestarase tanto no despacho como a través do correo web. Traballos tutelados: Seguimento personalizado do alumnado nas actividades orientadas a realización de exercicios prácticos e actividades desenvolvidas na aula. Titorías en grupo: Seguimento e orientación do alumnado na aula ou despacho en relación con todas as actividades e tarefas realizadas para a comprensión e aprendizaxe da materia. Traballos de aula: Seguimento personalizado do alumnado, xa sexa no contexto da aula, despacho ou correo da web. Asesoramento na preparación e realización de traballos de aula, así como resposta a súas posibles dúbidas. <>
Titoría en grupo	Seminarios: A docente fará un seguimento individualizado dos materiais xerados nos seminarios, co fin de facilitar a comprensión do temario ou aspectos do mesmo de especial dificultade ou relevancia, aclarar dúbidas ou resolver problemas que se lles vaian presentando. Esta atención prestarase tanto no despacho como a través do correo web. Traballos tutelados: Seguimento personalizado do alumnado nas actividades orientadas a realización de exercicios prácticos e actividades desenvolvidas na aula. Titorías en grupo: Seguimento e orientación do alumnado na aula ou despacho en relación con todas as actividades e tarefas realizadas para a comprensión e aprendizaxe da materia. Traballos de aula: Seguimento personalizado do alumnado, xa sexa no contexto da aula, despacho ou correo da web. Asesoramento na preparación e realización de traballos de aula, así como resposta a súas posibles dúbidas. <>

Traballos de aula	Seminarios: A docente fará un seguimento individualizado dos materiais xerados nos seminarios, co fin de facilitar a comprensión do temario ou aspectos do mesmo de especial dificultade ou relevancia, aclarar dúbidas ou resolver problemas que se lles vaian presentando. Esta atención prestarase tanto no despacho como a través do correo web. Traballos tutelados: Seguimento personalizado do alumnado nas actividades orientadas a realización de exercicios prácticos e actividades desenvolvidas na aula. Tutorías en grupo: Seguimento e orientación do alumnado na aula ou despacho en relación con todas as actividades e tarefas realizadas para a comprensión e aprendizaxe da materia. Traballos de aula: Seguimento personalizado do alumnado, xa sexa no contexto da aula, despacho ou correo da web. Asesoramento na preparación e realización de traballos de aula, así como resposta a súas posibles dúbidas. <>
-------------------	--

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral		40
	Realización dunha proba na que se valorarán os coñecementos teóricos sobre a materia, a capacidade de estruturación e relación dos contidos, así como a claridade expositiva.	
Traballos tutelados		30
	Presentación e entrega, na data sinalada, dos traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado. Serán expostos o defendidos na aula. Valorarase o marco teórico, contidos, estrutura, presentación e capacidade de síntese e análise crítica.	
Traballos de aula		10
	Presentación e entrega, nas datas sinaladas, dun dossier cos exercicios prácticos e actividades dirixidas realizadas na aula, conforme os criterios establecidos pola docente.	
Seminarios		10
	Presentación, análise e crítica dos materiais traballados nos seminarios. Valorarase a capacidade de traballo, razoñino, fomento e participación no debate.	
Outras		10
	Asistencia e participación activa do alumnado nas sesións teóricas e actividades dirixidas programadas para a materia.	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Todos os estudantes matriculados na materia teñen dereito a realizar os exames finais. Aqueles alumnos que non se acollan á modalidade presencial examinaranse de todo o programa da materia, o cal deberán preparar a partir da bibliografía básica sinalada. Asemade, deberán realizar obrigatoriamente un traballo práctico que implique o manexo dunha fonte histórica propia da materia, o cal será comunicado ao profesor responsable con anterioridade ao remate das sesións presenciais e entregado na data do exame final. Este último suporá o 70% da nota final e o traballo práctico o 30%.

Bibliografía. Fontes de información

Dubert, I. (coord.), **Historia de la Galicia Moderna**, Universidad de Santiago de Compostela,
 Saavedra Fernández, P. y Sobrado Correa, H., **A Galicia do Antigo Réxime (ca. 1480- ca.1835), tomos VI-VIII, n.º 11-1711-17**, Arrecife Edicións Galegas (para La Voz de Galicia),
 Saavedra Fernández, P., **A Galicia do Antigo Réxime. Economía e Sociedade**, Hércules Ediciones, A Coruña,
 Rey Castelao, O., **A Galicia Clásica e Barroca**, Galaxia, Vigo,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Historia moderna universal/O02G250V01405
 Historia moderna de España/O02G250V01603

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Prehistoria do noroeste da Península Ibérica				
Materia	Prehistoria do noroeste da Península Ibérica			
Código	002G250V01911			
Titulación	Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Castro Perez, Ladislao			
Profesorado	Castro Perez, Ladislao			
Correo-e	castro@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A7	Uso correcto da información xeográfica como instrumento de interpretación dos sistemas territoriais
A12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
A16	Coñecemento detallado dun ou máis períodos específicos do pasado da humanidade
A19	Coñecemento da historia nacional propia
B1	Capacidade de análise e síntese.
B3	Capacidade de organización e planificación
B4	Comunicación oral e escrita no idioma propio.
B7	Capacidade de razoamento crítico.
B9	Traballo en equipo en diversos contextos
B10	Atención á diversidade e á multiculturalidade.
B15	Sensibilidade cara temas ambientais.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer as etapas prehistóricas de Galicia, a nosa orixe dende as primeiras pegadas ate a formación das sociedades urbanas e estatais. Analizar a orixe dos elementos esenciais da nosa cultura e a súa relación co territorio.	A7 A12 A16 A19
Desenvolver conciencia crítica na comparación con outras sociedades e culturas e na comparación entre o pasado e o presente. Circunstancia que favorecerá o respecto a diversidade.	A19 B10 B15
Aplicar, por medio das actividades prácticas, a organización e planificación da información que a través das exposicións teóricas e das lecturas individuais adquiriu o alumnado nas explicacións do temario e en consecuencia interiorizar os coñecementos adquiridos.	B1 B3 B7 B15
Argumentar a práctica adecuada da lingua oral e escrita a través das probas complementarias orais e escritas.	B1 B4 B9

Contidos

Tema

I. O nacemento da Prehistoria en Galicia.
 II. De cazadores a produtores.
 III. O xurdimento da complexidade social.

I.1 A superación do anticuarismo. O nacemento da Prehistoria en Galicia.
 I.2 O Medio e o rexistro paleoambiental. Sobre a especificidade do rexistro arqueolóxico do noroeste peninsular.
 I.3 Do Neanderthal ao Sapiens.
 I.4 O Paleolítico Superior e o xurdimento da arte.

II.1 O xurdimento da economía produtora e os "xacementos invisibles".
 II.2 O mundo funerario e a primeira arquitectura monumental.

III.1 Os inicios da metalurxia. O impacto da arqueometría.
 III.2 A Arte rupestre. Territorios e xefaturas.
 III.3 O tema do celtismo nas orixes da "Cultura Castrexa".

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	12	8	20
Seminarios	3	14	17
Titoría en grupo	6	12	18
Presentacións/exposicións	5	5	10
Traballos tutelados	3	30	33
Actividades introdutorias	2	2	4
Probas de resposta curta	1	1	2
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	20	21
Outras	0	0	0
Traballos e proxectos	0	25	25

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Exposicións teóricas sobre o temario co apoio de textos, gráficos e imáxenes.
Seminarios	Debates e análise sobre as fontes da prehistoria do noroeste da Península Ibérica e sobre temas monográficos.
Titoría en grupo	Aclaración de dúbidas sobre a materia, especialmente relacionadas coa realización dos traballos.
Presentacións/exposicións	A exposición dos traballos non deberá superar os 20 minutos. Se valorarán os contidos, pero tamén a capacidade de síntesis e a calidade da exposición.
Traballos tutelados	Traballos realizados individualmente ou en grupo, orientados a obtención de información e a síntesis sobre aspectos da prehistoria do Noroeste peninsular.
Actividades introdutorias	Orientacións básicas sobre a materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	Nestas actividades agárdase que o protagonismo sexa do alumnado, que deberá manifestar as súas opinións, análises e dúbidas. A labor do docente se limitará a centrar e orientar os temas e a despejar dúbidas. Se é precisa se facilitará a bibliografía específica necesaria para o alumnado.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Probas de resposta curta	As sesións maxistras serán avaliadas mediante dúas probas: unha proba de resposta longa, de desenvolvemento, e outra de resposta curta.	10
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	As sesións maxistras serán avaliadas mediante dúas probas: unha proba de resposta longa, de desenvolvemento, e outra de resposta curta.	30
Outras	En todas as actividades e probas que conforman a programación valorarase a asistencia e participación activa do alumnado.	10
Traballos e proxectos	O traballo colaborativo será exposto por un dos membros do grupo elixido ao chou e a cualificación será igual para todos os membros do grupo.	50

Outros comentarios sobre a Avaliación

Tódolos alumnos teñen o dereito a seren avaliados mediante unha proba final.

Aqueles alumnos que non asistan a docencia presencial serán avaliados mediante a entrega dun traballo que será valorado como o total da calificación.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía xeral:<?xml:namespace prefix =" o" ns =" "urn:schemas-microsoft-com:office:office"" />

Bello, J.M. e Peña, A de la (1995): *Historia de Galicia, 1. Galicia na Prehistoria*. Vía Láctea, A Coruña.

Bettencourt, A. (2009): *Minho. Traços de Identidade*. Universidade do Minho. Braga.

Itinerarios polo pasado de Galicia

Bibliografía específica:

Comendador Rey, B. (1998): *Los inicios de la metalurgia en el Noroeste de la Península Ibérica*. Brigantium. A Coruña.

González García, F.J. (co.) (2007): *Los pueblos de la Galicia céltica*. Akal, Madrid.

Peña Santos, A. de la e Rey García, J.M. (2001): *Petroglifos de Galicia*. A Coruña.

Ortegalia 1. Ortigueira.

Rodríguez Casal, A. (1990): *O Megalitismo. A primeira arquitectura monumental de Galicia*. Univ. Santiago.

Vázquez Varela, J.M. (1995): *Antepasados, guerreros y visiones*. Pontevedra.

VV.AA. (2000): *Actas do curso A Arqueoloxía Galega Hoxe: de 1988 a 1998 (A Coruña 1998)*, Brigantium 12, A Coruña.

VV.AA. (2008): *A Cultura Castrexa. Accións e estratexias para o seu aproveitamento socio-cultural*. Actas do Seminario Castrenor, Mondariz 22-23 Xuño 2006. Xunta de Galicia.

Vázquez Varela, J.M. e García Quintela, M.V. (1998): *A vida cotiá na Galicia castrexa*. Univ. Santiago.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Prácticas externas				
Materia	Prácticas externas			
Código	002G250V01981			
Titulación	Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web	http://fatic.uvigo.es			
Descrición xeral	A materia permitirá o desenvolvemento da práctica profesional asociada ao plan de estudos nos seus diversos campos disciplinares. Con ela preténdese introducir ao alumnado na dinámica das institucións e empresas vinculadas aos perfís profesionais do grao.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecemento das claves e desenvolvemento do ámbito da Xeografía física.
A2	Coñecemento das claves e desenvolvemento do ámbito da xeografía humana
A3	Coñecemento das claves e desenvolvemento dos espazos xeográficos, (aspectos físicos, humanos, económicos) na súa dinámica socio-territorial
A4	Conciencia crítica da relación entre os fenómenos xeográficos, físicos e humanos, a diferentes escalas territoriais.
A5	Integración das dimensións espacial e temporal na explicación dos procesos territoriais
A6	Coñecemento e aplicación dos principais métodos e técnicas de investigación xeográfica
A7	Uso correcto da información xeográfica como instrumento de interpretación dos sistemas territoriais
A8	Desenvolvemento e aplicación dos procedementos de traballo de campo.
A9	Capacidade de análise e interpretación das paisaxes
A10	Capacidade de relacionar, sintetizar e expresar información xeográfica en sistemas gráficos e cartográficos
A11	Coñecemento e desenvolvemento de habilidades no ámbito da ordenación e planificación territorial
A12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
A13	Conciencia de respecto polos puntos de vista que se derivan de antecedentes culturais/nacionais
A14	Coñecemento da estrutura diacrónica xeral do pasado.
A15	Coñecemento de linguas antigas
A16	Coñecemento detallado dun ou máis períodos específicos do pasado da humanidade
A17	Capacidade de ler textos historiográficos e documentos orixinais na propia lingua así como de transcribir, resumir e catalogar información de forma pertinente.
A18	Coñecemento e habilidade para usar os instrumentos de recompilación de información tales como catálogos bibliográficos, inventarios de arquivo e referencias electrónicas.
A19	Coñecemento da historia nacional propia
A20	Coñecemento da historia europea nunha perspectiva comparada
A21	Coñecemento da historia da integración europea
A22	Coñecemento da historia universal
A23	Capacidade de identificar e utilizar apropiadamente fontes de información para a investigación histórica.
A24	Conciencia crítica das coordenadas espazo-temporais da Historia da Arte
A25	Visión diacrónica xeneral da Historia da Arte Universal
A26	Visión diacrónica rexional e completa dos fenómenos artísticos territoriais
A27	Coñecementos particulares e optativos da Historia da Arte
A28	Coñecemento das distintas metodoloxías da aproximación á Historia da Arte
A29	Coñecemento sistemático e integrado do feito artístico: distintas linguaxes e técnicas da produción artística ao longo da historia.
A30	Coñecemento das principais fontes literarias e documentais da Historia da arte
A31	Coñecementos básicos de iconografía como clave para a interpretación de imaxes
A32	Coñecemento práctico dos procesos básicos da metodoloxía científica en Historia da Arte
A33	Coñecementos sobre documentación, composición de materiais e técnicas construtivas dos bens artísticos mobles e inmoables
A34	Coñecementos instrumentais aplicados á Historia da Arte
B1	Capacidade de análise e síntese.
B2	Aplicación dos coñecementos
B3	Capacidade de organización e planificación

B4	Comunicación oral e escrita no idioma propio.
B5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento
B6	Resolución de problemas e toma de decisións
B7	Capacidade de razoamento crítico.
B8	Compromiso ético e responsabilidade social
B9	Traballo en equipo en diversos contextos
B10	Atención á diversidade e á multiculturalidade.
B11	Capacidade de aprendizaxe autónoma
B12	Capacidade para imprevistos, creatividade e lideranza
B13	Iniciativa e espírito emprendedor
B14	Motivación pola calidade
B15	Sensibilidade cara temas ambientais.
B16	Coñecemento doutras culturas.
B17	

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
As prácticas externas permitirán a integración operativa dos coñecementos, destrezas e capacidades da ciencia histórica e xeográfica no ámbito profesional. Permitirán tamén a realización de actividades en institucións e/ou empresas relativas á adquisición de competencias transversais e específicas, aplicando coñecementos e completando capacidades nun proceso tutorizado.	A1	B1
	A2	B2
	A3	B3
	A4	B4
	A5	B5
	A6	B6
	A7	B7
	A8	B8
	A9	B9
	A10	B10
	A11	B11
	A12	B12
	A13	B13
	A14	B14
	A15	B15
	A16	B16
	A17	B17
	A18	
	A19	
	A20	
	A21	
	A22	
	A23	
	A24	
	A25	
	A26	
	A27	
	A28	
	A29	
	A30	
	A31	
	A32	
	A33	
	A34	

Contidos

Tema	
Actividades en institucións e empresas vinculadas aos coñecementos, capacidades e competencias adquiridas na titulación.	1. Actividades de documentación e difusión do Patrimonio histórico-artístico: rutas-visitas guiadas, actividades de dinamización... 2. Tarefas de clasificación, catalogación e organización de fondos bibliográficos, museísticos e de documentación de arquivo. 3. Tarefas de xestión en bibliotecas, arquivos e museos. 4. Actividades vinculadas a proxectos de intervención e posta en valor de conxuntos arqueolóxicos. 5. Actividades de apoio á docencia en Xeografía e Historia en Secundaria.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
--	---------------	--------------------	--------------

Prácticas externas	100	20	120
Informes/memorias de prácticas	5	25	30

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas externas	Prácticas profesionais realizadas en institucións e empresas nas que se adquirirán e aplicarán competencias e coñecementos relacionadas cos ámbitos científicos do grao en Xeografía e Historia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas externas	O alumnado contará con dous titores que levarán a cabo as tarefas de orientación e resolución de problemas, un deles na entidade na que se realicen as prácticas e o outro, pertencente ao profesorado da titulación, de carácter académico.

Probos	Descrición
Informes/memorias de prácticas	

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Prácticas externas	1.- Informe de valoración da persoa titora académica no que se avaliarán as prácticas que suporá o 30% da cualificación. 1.- Informe final da persoa titora da entidade na que realizaron as prácticas que suporá o 30% da cualificación.	60
Informes/memorias de prácticas	1.- Informe intermedio no que cada estudante dará conta da súa incorporación e valoración do desenvolvemento das prácticas, transcurridas 50 horas dende o comenzo destas. 2.- Memoria final de prácticas na que cada estudante describirá e valorará as tarefas e traballos realizados, as aportacións en materia de aprendizaxe que supuxeron e avaliará as prácticas no seu conxunto.	40

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

A bibliografía necesaria para a preparación e execución das tarefas e traballos de cada unha das prácticas externas será preparada e entregada ao alumnado polas persoas titoras da entidade e/ou académica xunto co proxecto formativo específico da práctica.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Traballo de Fin de Grao				
Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	002G250V01991			
Titulación	Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	12	OB	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	O Traballo de Fin de Grao consistirá na realización e defensa por parte dos e das estudantes dun traballo tutelado no que, baixo a dirección dun titor ou titora, se apliquen e desenvolvan de forma integrada os contidos formativos e as competencias asociadas ao título de Graduado en Xeografía e Historia.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecemento das claves e desenvolvemento do ámbito da Xeografía física.
A2	Coñecemento das claves e desenvolvemento do ámbito da xeografía humana
A3	Coñecemento das claves e desenvolvemento dos espazos xeográficos, (aspectos físicos, humanos, económicos) na súa dinámica socio-territorial
A4	Conciencia crítica da relación entre os fenómenos xeográficos, físicos e humanos, a diferentes escalas territoriais.
A5	Integración das dimensións espacial e temporal na explicación dos procesos territoriais
A6	Coñecemento e aplicación dos principais métodos e técnicas de investigación xeográfica
A7	Uso correcto da información xeográfica como instrumento de interpretación dos sistemas territoriais
A8	Desenvolvemento e aplicación dos procedementos de traballo de campo.
A9	Capacidade de análise e interpretación das paisaxes
A10	Capacidade de relacionar, sintetizar e expresar información xeográfica en sistemas gráficos e cartográficos
A11	Coñecemento e desenvolvemento de habilidades no ámbito da ordenación e planificación territorial
A12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
A13	Conciencia de respecto polos puntos de vista que se derivan de antecedentes culturais/nacionais
A14	Coñecemento da estrutura diacrónica xeral do pasado.
A15	Coñecemento de linguas antigas
A16	Coñecemento detallado dun ou máis períodos específicos do pasado da humanidade
A17	Capacidade de ler textos historiográficos e documentos orixinais na propia lingua así como de transcribir, resumir e catalogar información de forma pertinente.
A18	Coñecemento e habilidade para usar os instrumentos de recompilación de información tales como catálogos bibliográficos, inventarios de arquivo e referencias electrónicas.
A19	Coñecemento da historia nacional propia
A20	Coñecemento da historia europea nunha perspectiva comparada
A21	Coñecemento da historia da integración europea
A22	Coñecemento da historia universal
A23	Capacidade de identificar e utilizar apropiadamente fontes de información para a investigación histórica.
A24	Conciencia crítica das coordenadas espazo-temporais da Historia da Arte
A25	Visión diacrónica xeneral da Historia da Arte Universal
A26	Visión diacrónica rexional e completa dos fenómenos artísticos territoriais
A27	Coñecementos particulares e optativos da Historia da Arte
A28	Coñecemento das distintas metodoloxías da aproximación á Historia da Arte
A29	Coñecemento sistemático e integrado do feito artístico: distintas linguaxes e técnicas da produción artística ao longo da historia.
A30	Coñecemento das principais fontes literarias e documentais da Historia da arte
A31	Coñecementos básicos de iconografía como clave para a interpretación de imaxes
A32	Coñecemento práctico dos procesos básicos da metodoloxía científica en Historia da Arte
A33	Coñecementos sobre documentación, composición de materiais e técnicas construtivas dos bens artísticos mobles e inmoables
A34	Coñecementos instrumentais aplicados á Historia da Arte
B1	Capacidade de análise e síntese.
B2	Aplicación dos coñecementos
B3	Capacidade de organización e planificación

B4	Comunicación oral e escrita no idioma propio.
B5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento
B6	Resolución de problemas e toma de decisións
B7	Capacidade de razoamento crítico.
B8	Compromiso ético e responsabilidade social
B9	Traballo en equipo en diversos contextos
B10	Atención á diversidade e á multiculturalidade.
B11	Capacidade de aprendizaxe autónoma
B12	Capacidade para imprevistos, creatividade e lideranza
B13	Iniciativa e espírito emprendedor
B14	Motivación pola calidade
B15	Sensibilidade cara temas ambientais.
B16	Coñecemento doutras culturas.
B17	

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Aplicar e desenvolver de forma integrada aquelas competencias asociadas ao título de Graduado en Xeografía e Historia que sexan conformes coa natureza e as características do Traballo de Fin de Grao elixido.	A1	B1
	A2	B2
	A3	B3
	A4	B4
	A5	B5
	A6	B6
	A7	B7
	A8	B8
	A9	B9
	A10	B10
	A11	B11
	A12	B12
	A13	B13
	A14	B14
	A15	B15
	A16	B16
	A17	B17
	A18	
	A19	
	A20	
	A21	
	A22	
	A23	
	A24	
	A25	
	A26	
	A27	
	A28	
	A29	
	A30	
	A31	
	A32	
	A33	
	A34	

Contidos

Tema

O TFG poderá consistir nun traballo de carácter experimental, teórico, de investigación ou manexo de fontes históricas, producións artísticas, elementos cartográficos, etc., de revisión bibliográfica ou profundización temática, nun informe de traballo de campo ou nunha memoria de actividades (xestión cultural e patrimonial, museos, aplicacións tecnolóxicas, etc.) en campos relacionados coa Titulación.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Metodoloxías integradas	15	0	15
Traballos tutelados	0	270	270
Presentacións/exposicións	1	14	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Metodoloxías integradas	Establecemento das bases metodolóxicas axeitadas de acordo coa natureza do TFG elixido polo/a alumno/a.
Traballos tutelados	Elaboración do Traballo de Fin de Grao de acordo coas directrices expostas
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumno ou alumna do traballo realizado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Orientación titorial, establecemento de bases metodolóxicas e de traballo e resolución de dúbidas e problemas relacionados co TFG elixido polo/a alumno/a.
Metodoloxías integradas	Orientación titorial, establecemento de bases metodolóxicas e de traballo e resolución de dúbidas e problemas relacionados co TFG elixido polo/a alumno/a.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	Na avaliación do traballo de Fin de Grao o alumnado deberá demostrar ter adquirido as competencias asociadas ao título de Graduado en Xeografía e Historia que sexan conformes coa natureza e as características do mesmo. O tribunal cualificará de 0 a 10 cada un dos seguintes apartados do TFG: aspectos formais e adecuación aos requisitos mínimos fixados; obxectivos e competencias; metodoloxía apropiada; relevancia e resultados; exposición e defensa. A nota final será a media da nota obtida nestes cinco apartados.	80
Presentacións/exposicións	Exposición e defensa do Traballo de Fin de Grao	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

A matrícula do TFG dá dereito a dúas oportunidades de avaliación nun mesmo curso académico. No suposto de que o tribunal cualifique con suspenso un TFG deberá redactar un informe coas recomendacións oportunas para mellorar a calidade do traballo. Este informe será entregado ao/á estudante e á persoa ou persoas responsables da titorización.

Bibliografía. Fontes de información

A bibliografía e as fontes de información necesarias para a elaboración do TFG serán subministradas polo titor/a conforme á natureza específica do mesmo.

Recomendacións